

Helyi Esélyegyenlőségi Program

NAGYTÓKE Község Önkormányzata

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	11
1. Jogsabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	40
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	66
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	74
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	83
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	88
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	89
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	90
1. A HEP IT részletei	90
Jövőképünk	91
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	92
3. Megvalósítás	97
4. Elfogadás módja és dátuma	102
Képviselő-testület elfogadó határozatának kivonata	103

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Nagytőke Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A dél-alföldi régió középső részén elhelyezkedő Csongrád-Csanád vármegye legészakibb települése Nagytőke Szentés és Kunszentmárton között, a Tőke-ér és Veker-ér szögletében helyezkedik el. A 400 fő alatti lakosságszámú település a 45. sz. főközlekedési útról érhető el.

A mai kor embere nem is gondolná, hogy a jelenleg négyszáz fő alatti kistelepülés a régmúlt időkből a Veker-ér és a Tőke-ér magas partjainak köszönhetően történelmi kultúrák gazdag és értékes nyomait őrzi. A szentesi kistérség legjelentősebb honfoglalás kori leletei a nagytőkei Jámbor-halomról származnak.

A település természeti értékeit a Körös folyó közelsége és ártere, a tanyák látványa és a védetté nyilvánított Magyartés-Zalota tájegység közelsége együttesen alkotják. A természetes állapotban fennmaradt, egyedülállóan gazdag növényi és állati élővilággal rendelkező ártéri erdőterületek, ligetek, erdők, galériaerdők, vizes rétek és morotvák mellett az állattani értékek köre is rendkívül széles. A tájegység sokszínűsége, valamint kultúrtörténeti értékeik is gazdagítják, hiszen a vízsabályozások után üzembe helyezett vízügyi emlékek, pl. a bökényi duzzasztó és a hajószilip is e környezet részesei.

A település természeti kötődését az is igazolja, hogy az itt élő emberek megélhetését - a járás településeihez hasonlóan - a mezőgazdaság jelene határozza meg. A szorgos emberi tevékenység és a gazdag napfényes időszakok eredményeként, a térségre jellemző fóliás hajtató berendezések

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

már nem meghatározó tájképi elemei a településnek, de a szépen megművelt szántók és a telepített erdők annál inkább. A település 75 hektáros belterületét 5395 hektár külterület öleli körül, melyen nagy kiterjedésű, egybefüggő mezőgazdasági művelés alatt álló területek és legelők vannak.

A település infrastrukturális kiépítettsége - úthálózat, villany, közüzemi vízhálózat - megfelelő. A nyugodt, meghitt hangulatú község minden utcája szilárd útburkolatú.

A községben óvoda és orvosi rendelő működik.

A település lakói részére már 2004-ben rendelkezésre állt az internet használat lehetősége, mely a falu apraja nagyja számára ablakot nyitott a világra. 2007 óta már a legmodernebb optikai szálal internet hozzáférés biztosított a településen, mely terhelés független, zavarmentes kapcsolatot biztosít. Elérhetők továbbá a kiváló kép- és hangminőségű, digitális televízió csatornák.

A község 2009-től körjegyzőségben volt Szentessel, majd Szentés város és Nagytőke község képviselő-testületei a Mötv. 85.§-ában foglalt felhatalmazás alapján közös önkormányzati hivatalt alakítottak és tartanak fenn az igazgatási feladataik ellátására.

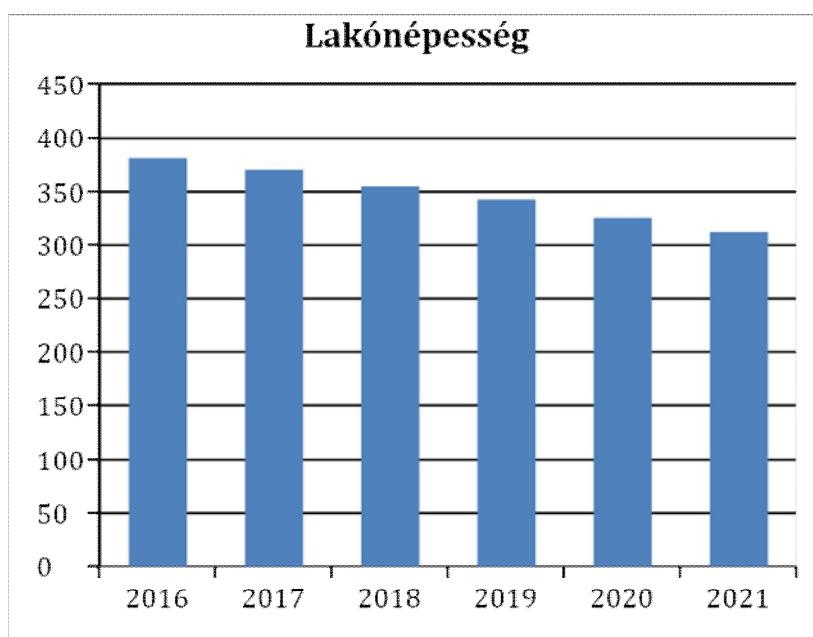
Nagytőke községben a Szentesi Közös Önkormányzati Hivatal kirendeltsége működik az igazgatási, pénzügyi, adózási tevékenységek végzésére.

A nagytőkei önkormányzati épületben üzemel a könyvtár, falugondnoki szolgálat, házi segítségnyújtás és a művelődési ház.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2016	381	bázis év
2017	370	97,11%
2018	355	95,95%
2019	343	96,62%
2020	325	94,75%
2021	312	96,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

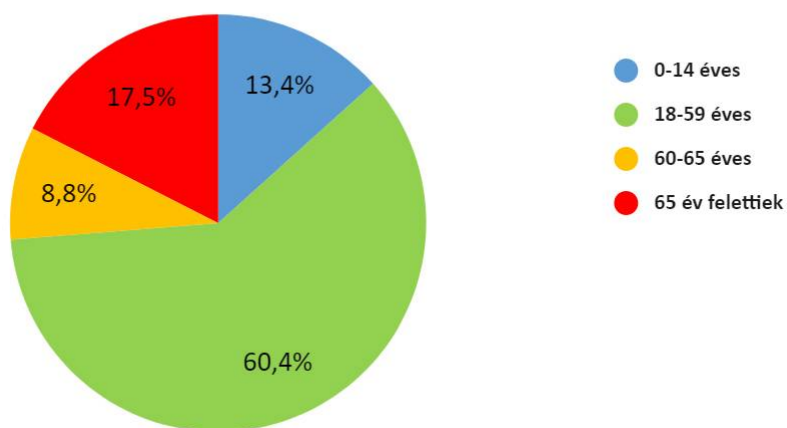
Amint az közismert, Magyarország lakossága folyamatosan csökken. Jelentős különbség van azonban az ország, illetve a régió egyes területei között a fogyás mértékét tekintve. A táblázat adatai alapján látható, hogy Nagytőke község lakónépessége (lakónépesség: az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező, valamint ugyanezen a helyen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma) is évről évre egyenletesen fogyatkozik.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2019-es év adatai)

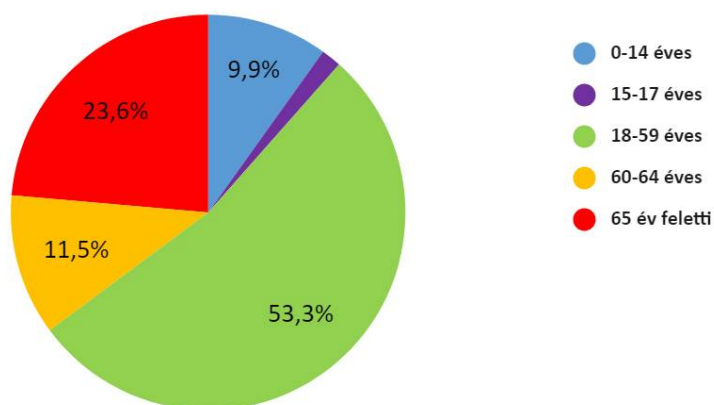
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	217	182	399	54,39%	45,61%
0-2 évesek			11	2,76%	
0-14 éves	29	18	47	7,27%	4,51%
15-17 éves	0	3	3	0,00%	0,75%
18-59 éves	131	97	228	32,83%	24,31%
60-64 éves	19	21	40	4,76%	5,26%
65 év feletti	38	43	81	9,52%	10,78%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Az állandó népesség (az adott területen bejelentett lakóhellyel rendelkező személyek) száma 2019-ben 399 fő volt, melyben a férfiak aránya majdnem 10%-kal magasabb. A legtöbben a 18-59 éves korú munkaképes lakosságot alkotják, de viszonylag magas a 60 éven felüliek aránya is a 0-17 éves népességéhez képest.

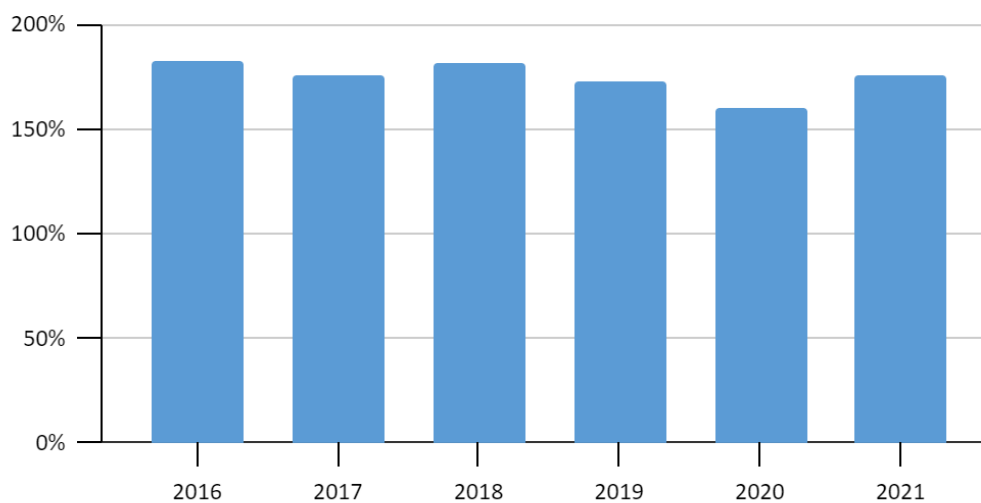
A nők esetében - a férfiakhoz viszonyítva - kisebb arányú a középkorú népesség száma. A 60 éven felüliek aránya magasabb a 0-17 éves népességhez képest.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2016	82	45	182,22%
2017	81	46	176,09%
2018	78	43	181,40%
2019	81	47	172,34%
2020	80	50	160,00%
2021	86	49	175,51%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

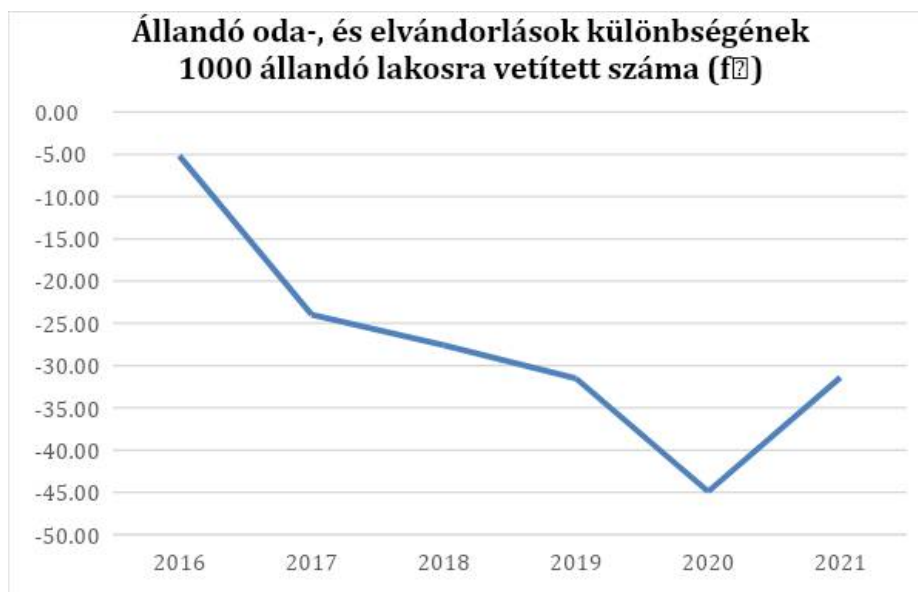
Öregedési index (%)

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)
2016	-5,19
2017	-23,97
2018	-27,59
2019	-31,52
2020	-44,91
2021	-31,40

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A vándorlás a településen probléma – a község népességmegtartó ereje nem elég erős – a változások mértékét tekintve azt is hangsúlyoznunk kell, hogy a folyamatos és jelentős népességvesztésnek ez lehet az egyik oka.

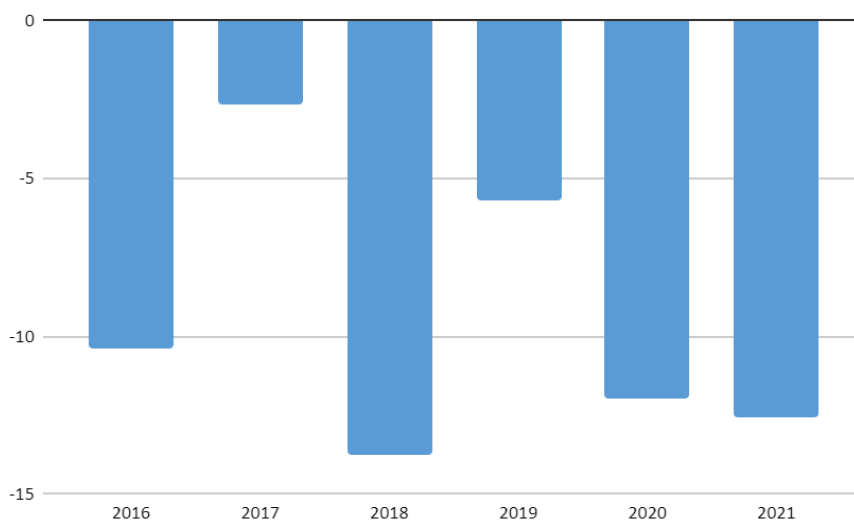
5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Az élveszületések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő)
2016	-10,38
2017	-2,66
2018	-13,79
2019	-5,73
2020	-11,98
2021	-12,56

Forrás: TeIR, KSH TSTAR

Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő)

A népesség alakulását – a vándorlásoktól eltekintve – a születések és halálozások száma és ezek egyenlege szabja meg. Ez az ún. természetes szaporodás, amely tehát az élveszületések és a halálozások különbsége. A természetes szaporodás történelmi perspektívában többnyire pozitív értékű (az élveszületések száma meghaladja a halálozásokét), ezért a demográfiai terminológiában a természetes fogyás is beletartozik a természetes szaporodás fogalomkörébe, csupán az előjele negatív.

A természetes szaporodás nyers arányszáma a természetes szaporodás abszolút számának a lakossághoz viszonyított arányát mutatja 1000 lakosra számítva. (KSH)

Nagytőke esetében inkább természetes fogyásról beszélhetünk, mivel a halálozások száma meghaladja az élveszületések számát. Az országos negatív népesedési tendenciák a településre is jellemzőek. A község demográfiai problémáját az állandósult természetes fogyás jelenti, aminek következtében a község lakosságának lassú ütemben, de folyamatosan csökken.

Értékeink, küldetésünk

Nagytőke Község Önkormányzata Képviselő-testülete mindig hangsúlyt helyezett az esélyegyenlőségi célcsoportok érdekeinek védelmére. Az esélyegyenlőségi program célja, hogy Nagytőke olyan településsé váljon, ahol senki sem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz. Az esélyegyenlőség és egyenlő hozzáférés biztosításán túl egyes társadalmi csoportok esetében olyan támogató lépések megtételére van szükség, melyek az esélyegyenlőség előmozdítását szolgálják.

Értékként kezeljük:

Szolidaritás

Településünk közösségének minden tagjának érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok, fogyatékosokkal élő társadalmi integrációját,

foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. Ennek érdekében a fennálló fizikai és információs akadályokat meg kívánjuk szüntetni.

Méltányos és rugalmas bánásmód

A megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenség megszüntetésére. Olyan pozitív, méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozására törekszünk, amelyek elősegítik az érintettek társadalmi és foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését.

A pozitív diszkrimináció lehetősége

Az EU lehetővé teszi a nemek szerinti eltérő bánásmód bizonyos formáit, ha annak célja kizárólag az, hogy kiküszöbölje a múltban elszenvedett hátrányos megkülönböztetés hatásait. A pozitív diszkrimináció csak egy lehetőség, amire az EU nem kötelezi a tagállamokat.

A gyakorlat azt mutatja, hogy a hazánkban is egyre gyakrabban élnek a pozitív diszkrimináció eszközével, mert a diszkrimináció pusztá tilalmánál többre van szükség az előítéletek leküzdéséhez. A pozitív diszkriminációt leggyakrabban a munkaerő-piaci érvényesülés és a közéletben való részvétel segítésére alkalmazzák.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nagytőke Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- ☐ az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- ☐ a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- ☐ a diszkriminációmentességet,
- ☐ szegregációmentességet,
- ☐ a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésére szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

Emellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) bekezdéseként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete.

- A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 28. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)

- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)

- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)

- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)

Csongrád-Csanád Megyei Önkormányzat Megyei Esélyteremtő Paktum

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a **programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- **Költségvetési rendelet** - az államháztartásról szóló 2011. CXCV. törvény 23. és 24. §-a értelmében a helyi önkormányzat évente költségvetési rendeletet alkot, melyet megelőz a jegyző által beterjesztett költségvetési-rendelet tervezet.
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116.§ -a alapján Nagytőke Község Önkormányzata Képviselő-testülete megalkotta a 2019-2024 önkormányzati ciklusra vonatkozó **gazdasági programját**, amelyben helyi szinten meghatározták mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.
- **Településrendezési terv** - Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 6. §-a alapján a települési önkormányzat a településrendezési feladatokat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el. A képviselő-testület 2008. február 28. napján fogadta el településrendezési tervet, száma: 16/2008. (II.29.) Kt.
- Nagytőke Község Önkormányzata Képviselő-testületének **rendelete a szociális rászorultságtól függő pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról**
- **Beszámoló a gyermekjóléti szolgáltatás keretében végzett munkáról**
- Nagytőke Község Önkormányzata Képviselő-testülete **rendelete a pénzbeli és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról**

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Szentes város és Nagytőke község képviselő-testületei a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 85. §-ában foglalt felhatalmazás alapján közös önkormányzati hivatalt alakítottak és tartanak fenn az igazgatási feladataik ellátására.

A Közös Önkormányzati Hivatal megnevezése: Szentesi Közös Önkormányzati Hivatal.

Nagytőke községben a Közös Önkormányzati Hivatalnak kirendeltsége működik az igazgatási, pénzügyi, adózási tevékenységek végzésére.

A Szentesi Családsegítő Központ 2016. január 1-től Nagytőkén is ellátja a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatási szakfeladatokat. Szentesi járás összes településének (Szentes, Szegvár, Árpádhalom, Derekegyház, Nagymágocs, Fábiánsebestyén, Eperjes, Nagytőke) és lakosának biztosítja a törvényben meghatározott speciális szolgáltatásokat, hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységeket, a járás más települési szolgálatainak nyújtott szakmai támogatást biztosít.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a Belügyminisztérium által kiadott „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” tartalmazza.

Adatforrások:

- TEIR adatbázis
- KSH adatbázis
- Szentes Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának adatszolgáltatásai
- Népszámlásnyilvántartó
- Nagytőke Község Önkormányzata adatszolgáltatásai

Nagytőkén nincs roma, fogyatékkal élő lakos, de bölcsőde és iskola sem. Így az ezekre vonatkozó adattáblák nullásak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység újkeletű fogalom, a XX. század második felében jelent meg. Azt a jelenséget értjük alatta, amikor valaki hosszú időn keresztül a relatív szegénységi küszöb alatt él, és nem látszik annak lehetősége, hogy helyzetéből önerővel, külső beavatkozás, segítség nélkül ki tudna törni. A mélyszegénység esetén a kockázati tényezők összeadódnak: alacsony iskolai végzettség, ami miatt kiszorulnak a munkaerő-piacról, munkalehetőségek hiánya, elzárt falvakban élnek, ahonnan nehéz a közlekedés az esetleges munkalehetőségekhez, a szolgáltatások (oktatás, szociális, egészségügy) csak részlegesen érhetőek el, és mindehhez még társulnak lakhatási problémák is. A mélyszegények körében felülreprezentált a romák aránya, de a többségük nem roma.

“A mélyszegénység többdimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat az elemi lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, stigmatizál és kirekesztéshez vezet. Mindezek együtt szükségszerűen előidéznek a szegénység és kirekesztődés újratermelődését, generációk közötti átörökítést.” [TÁMOP-5.1.3 „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért” konstrukció Pályázati útmutatója]

Látható, hogy a mélyszegénység kialakulásához összetett folyamatok és hiányok vezetnek, ezért a kezelésére, enyhítésére, megoldására sem lehet egyetlen szakmát, intézményt megjelölni. Interszektorális együttműködésekre épülő programokra – amelyben jelen van az oktatás, a szociális szakma, az egészségügy, a közösségi művelődés, a közösségfejlesztés, a vidékfejlesztés – és gazdaságfejlesztésre van szükség.²

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

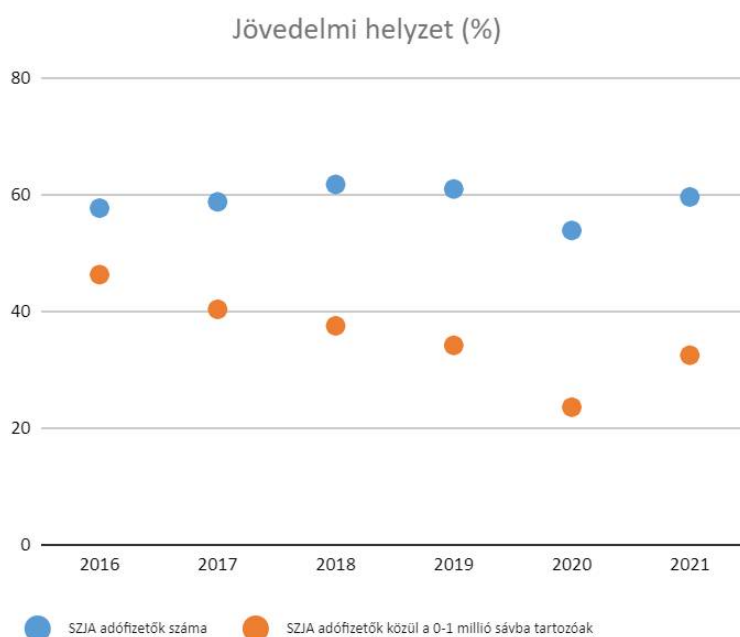
3.1. számú helyzet

táblázat - Jövedelmi

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában	az állandó népesség %-ában
2016	57,63	46,25
2017	58,70	40,32
2018	61,69	37,50
2019	60,90	34,16
2020	53,81	23,58
2021	59,54	32,47

² <https://cskwiki.hu/melyszegenyseg-2/>

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Romák nem élnek Nagytóknén, ugyanakkor az állandó népességből az SZJA adófizetők közel harmada a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozik. 2016-ban az SZJA adófizetők száma az állandó népesség %-ában 57,63% volt, közülük a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók 46,25%. Az elmúlt öt évet tekintve elmondható, hogy az állandó népességből az SZJA adófizetők számán belül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók aránya évről-évre csökkent ugyan, de 2021-ben újra emelkedni kezdett.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a Ft-ben és a Möt-vben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

3.2.1. számú

ráta nemek

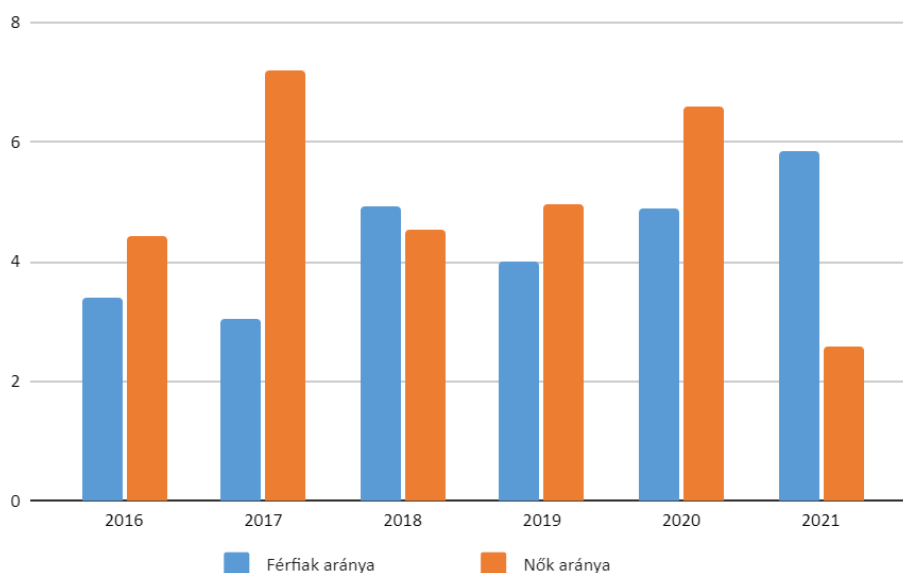
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
2019	4,00	4,96	4,48%
2020	4,90	6,61	5,76%
2021	5,84	2,59	4,22%
2016	3,41	4,41	3,91%
2017	3,03	7,19	5,11%
2018	4,94	4,55	4,75%

táblázat -
Munkanélküliségi
szerint

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Munkanélküliség nemek szerint

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen		12	15	14	12	15
20 éves, vagy az alatti	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	6,67%	0,00%
21-25 év	Fő	1,00	1,00	3,00	1,00	2,00	0,00
	%	8,33%	6,67%	21,43%	8,33%	13,33%	0,00%
26-30 év	Fő	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	6,67%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
31-35 év	Fő	1,00	2,00	1,00	2,00	2,00	4,00
	%	8,33%	13,33%	7,14%	16,67%	13,33%	36,36%
36-40 év	Fő	0,00	1,00	2,00	2,00	0,00	1,00
	%	0,00%	6,67%	14,29%	16,67%	0,00%	9,09%
41-45 év	Fő	2,00	2,00	0,00	0,00	0,00	1,00
	%	16,67%	13,33%	0,00%	0,00%	0,00%	9,09%
46-50 év	Fő	3,00	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	25,00%	13,33%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
51-55 év	Fő	0,00	0,00	1,00	1,00	2,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	7,14%	8,33%	13,33%	0,00%

56-60 év	Fő	4,00	3,00	2,00	1,00	2,00	1,00
	%	33,33%	20,00%	14,29%	8,33%	13,33%	9,09%
61 éves, vagy afeletti	Fő	1,00	3,00	5,00	5,00	6,00	4,00
	%	8,33%	20,00%	35,71%	41,67%	40,00%	36,36%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és a nők között Nagytőkén.

A nyilvántartott álláskeresők közül az utóbbi öt évben legmagasabb számban és százalékban a 61 évesek és afelettiak vannak, ami számukra előrevetíti az alacsonyabb nyugdíjösszeget s a nehézségekkel teli időskort, ha ez az állapotuk nem változik. A többi korosztályt tekintve az 56-60 évesek százalékos aránya is számottevő. E két korosztály (56-60 évesek, 61 évesek és afelettiak) álláskeresőinek száma szinte eléri az adott év összes álláskeresőinek felét! Ugyanakkor kiugró az utóbbi három évben a 32-35 éves nyilvántartott álláskeresők aránya is.

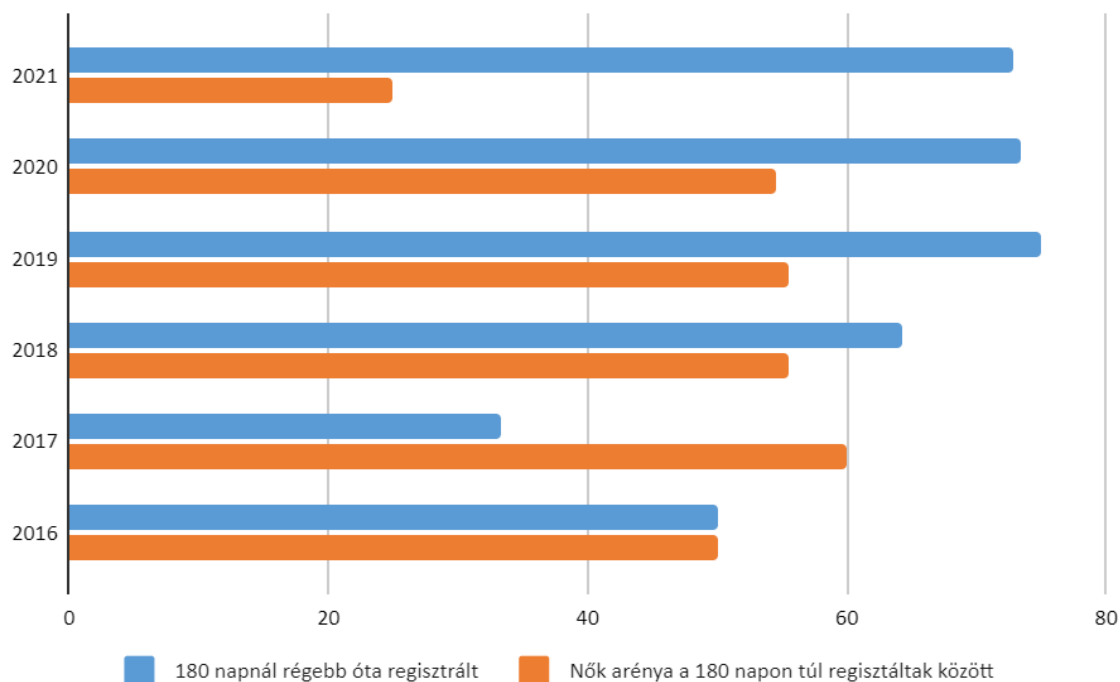
3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők száma és aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2016	50,00	50,00

2017	33,33	60,00
2018	64,29	55,56
2019	75,00	55,56
2020	73,33	54,55
2021	72,73	25,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszab ideje álláskereső

Az utóbbi három évben 70% feletti a tartós, 180 napon túl munkanélküli, ami sajnos a jövedelem hiányának megfelelően a mélyszegénység felé vezető utat jelöli.

A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélkülieken belül a nők aránya 2016-2020 között mindig 50% feletti volt, 2021-ben jelentősen, 25%-ra csökkent.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

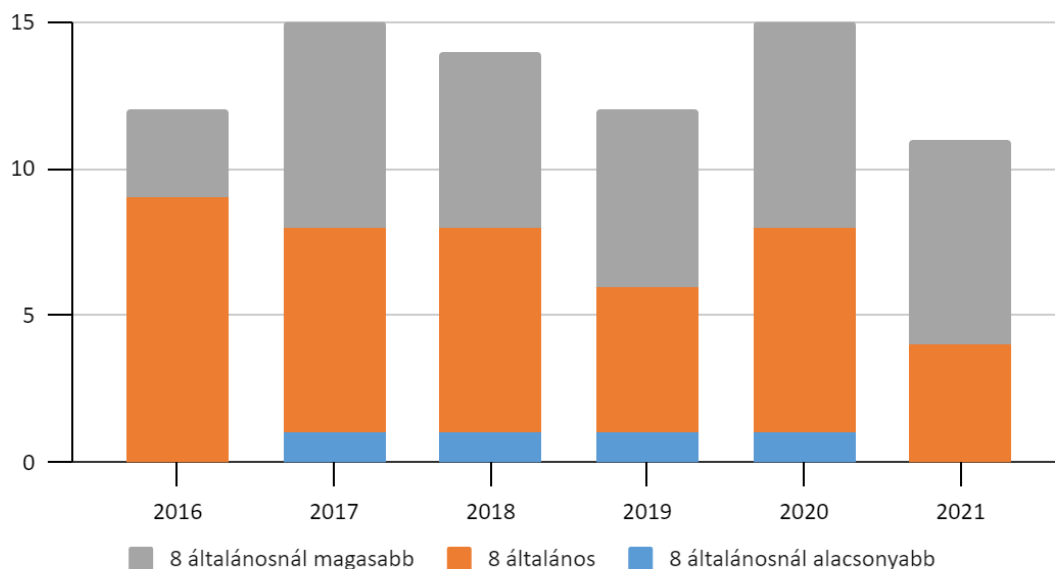
3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	12	0	0,00%	9	75,00%	3	25,00%
2017	15	1	6,67%	7	46,67%	7	46,67%

2018	14	1	7,14%	7	50,00%	6	42,86%
2019	12	1	8,33%	5	41,67%	6	50,00%
2020	15	1	6,67%	7	46,67%	7	46,67%
2021	11	0	0,00%	4	36,36%	7	63,64%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint (fő)

Nagyfokú a 8 általánosanál alacsonyabb végzettségű regisztrált munkanélküliek száma elenyésző (0-1 fő). A 8 általánossal és az annál magasabb végzettséggel rendelkező állást kereső lakosok száma közel azonos 2017-2020 között, míg 2021-ben majdnem duplája a magasabb végzettségű a 8 általánossal rendelkező regisztrált munkanélküliekhez képest.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma	Közfoglalkoztatottak száma
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	16	14
2017	13	13
2018	14	9
2019	8	7
2020	3	2
2021	3	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nagytőke Község Önkormányzata a Szentesi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által megpályázható közfoglalkoztatási programok adta lehetőségekkel mindig élt, melyek támogatottsága 100% mértékű. Így 2008-tól a Start mintaprogram (téli közfoglalkoztatás, belvízelvezetési program, illegális hulladékkezelési program, mezőgazdasági földutak karbantartása) és a hagyományos típusú közfoglalkoztatás által próbálták érintett lakosaik számára munkalehetőséget biztosítani.

A közfoglalkoztatás nem biztosít normális megélhetést, hiszen a közfoglalkoztatási bérek nem érik el a minimálbér összegét, de a segély összegénél valamivel nagyobb, így motiválni lehet az embereket, hogy a segély helyett a munkát válasszák. A bérek mellé semmiféle plusz juttatás nem jár pld. nincs cafeteria, nincs útiköltség térítés stb.

2016. évhez képest minimálisra csökkent az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak és a közfoglalkoztatottak száma egyaránt.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok

Kicsi az esély a helyben történő, nagyobb létszámú foglalkoztatásra, ugyanis a településen nincs működő üzem, vállalkozás. A település 75 hektáros belterületét 5395 hektár külterület öleli körül, melyen nagy kiterjedésű, egybefüggő mezőgazdasági művelés alatt álló területek és legelők vannak. Ebből következik, hogy helyben a mezőgazdaságban dolgoznak az emberek.

Tömegközlekedési járművek közül az autóbusz- és vonatközlekedés érhető el. E kettő közül a MÁV járatok menetrendje a kedvezőbb, hiszen óránként indulnak vonatok Szentésre. A városban azonban a vasútállomás messze van a városközponttól, az egészségügyi intézményektől (kórház, rendelőintézetek, gyógyfürdő) és a legtöbb oktatási intézménytől is. A szentesi munkahelyek közül a Hungerit Zrt van a legközelebb a vasútállomáshoz; még gyalogosan éppen elérhető távolságban van a DélkerTész és a Legrand Zrt. Ezzel szemben az autóbusz állomás a városközpontban van, de buszjáratok sokkal ritkábban járnak és jelentősen hosszabb a menetidő is.

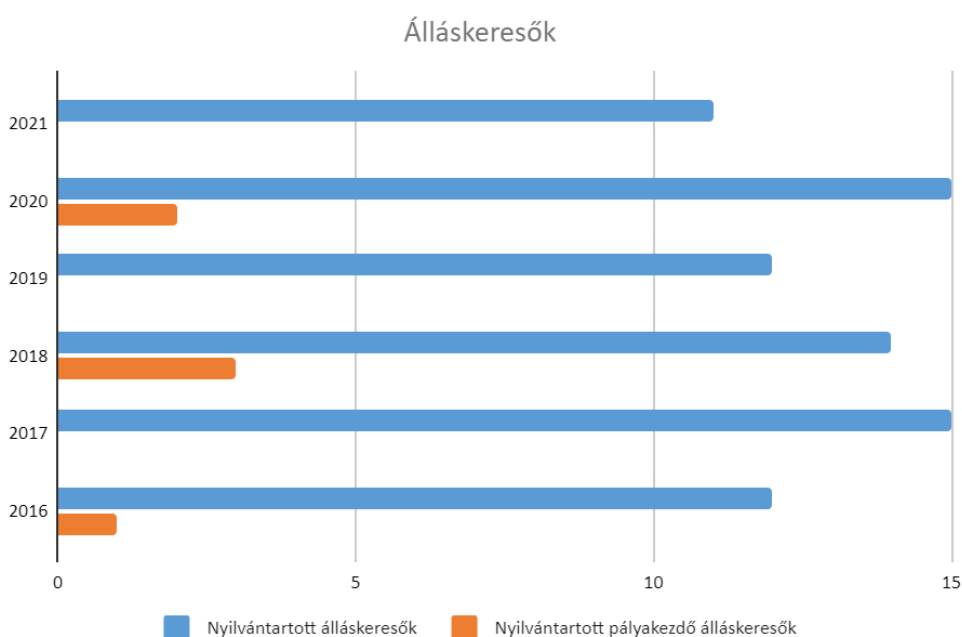
e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

**3.2.6. számú
Pályakezdő
száma**

**táblázat -
álláskeresők**

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	Fő	Fő
2016	12	1
2017	15	0
2018	14	3
2019	12	0
2020	15	2
2021	11	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fiatalok foglalkoztatásának növelése és munkanélküliségi rátájuk csökkentése érdekében az Európai Unió 2013-ban hozta létre az Ifjúsági garancia rendszert, amely különböző eszközökkel támogatja a fiatalok munkába állását, és amelyhez Magyarország is csatlakozott. Ennek része a fiatalok vállalkozóvá válását segítő program, gyakornoki, valamint munkaerőpiaci programok.

Az Ifjúsági Garancia Program lényege, hogy azon 15-25 év közötti fiatalok számára, akik se nem tanulnak, se nem dolgoznak, a foglalkoztatási szolgáltatnak 6 hónapon (illetve később már 4 hónapon) belül valamilyen konkrét lehetőséget kell felajánlani az elhelyezkedésre, a

munkatapasztalat-szerzésre, vagy a tanulásra. A cél az, hogy a nem foglalkoztatott fiatalok minél rövidebb időt töltsenek munkanélküliségben, illetve, hogy személyre szabott segítséget kapjanak a munkaerő-piaci helyzetük javításához. A szakképzetlen fiatalok esetében ez elsősorban azzal érhető el, ha visszatérhetnek a tanuláshoz, egy új lehetőséget kapnak a gazdaság igényeihez igazodó szakképesítés megszerzésére. A szakképzett fiatalok esetében a munkatapasztalat megszerzésére, illetve a versenyszférában történő elhelyezkedés segítésére kell helyezni a hangsúlyt.

Nyári diák munka keretében

2018. 07. 01. - 08. 31. 2 fő

2018. 08. 01. - 08. 31. 2 fő

2019. 08. 01. - 08. 31. 2 fő

2020, '21 és '22 ben évente 1 fő tevékenykedett a községben.

Ezen kívül helyben még nem volt lehetőség a fiatalok foglalkoztatására, az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen nincsenek; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük helyben nem megoldott. 2012-ben egy munkanélküli tudott részt venni átképzésen a Szentesi Gondozási Központ szervezésében.

2019 őszén 5 alkalmas gazda- és gazdaasszonyképzőt szerveztek a Nemzeti Művelődési Intézet Csongrád Megyei Igazgatósággal partnerségben, melyeken összesen kb. 200 fő vett részt. 2019 tavaszán és őszén Bocskay István nevével fémjelzett önbizalomerősítő, kommunikációt segítő Sikerképzésnek - mely informális képzésnek tekinthető - adtak helyt 6 alkalommal, melyeken összesen 81 fő vett részt. Az elmúlt években aranykalászos gazda képzést is szervezett az önkormányzat.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

Szentesi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya segíti a munkaerő-piaci integrációt. Partnere ebben az Önkormányzat.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Nagytőke Község Önkormányzatának nincs saját fenntartású intézménye, ahol a munkanélkülieket tudnák foglalkoztatni. Nincs a településen roma lakos.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található.

„A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyenlő

bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete indokolja. Megengedett továbbá a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.”³ Nagytőkéen nincs információ arról, hogy lett volna vagy lenne hátrányos megkülönböztetés sem faji vagy nemzeti, sem vallási, sem életkor, sem nem alapján. Roma családok nem élnek a településen.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Az Önkormányzat munkatársai és a könyvtáros segíti a lakosokat, ha nehézségeik támadnak.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerőpiaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat. A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-től jelentős mértékben átalakult. Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek. A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-től a járási hivatalok állapítják meg. Ezek az ellátások a következők:

- ☐ aktív korúak ellátása,
- ☐ időskorúak járadéka,
- ☐ ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj),
- ☐ közgyógyellátás (alanyi és normatív formák),
- ☐ egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A hatáskörváltás tehát az aktív korúak ellátását érinti.

Egyéb támogatás biztosításáról a települési önkormányzatok döntenek. Az önkormányzatok által nyújtható támogatás neve egységesen települési támogatás lett, amelynek jogosultsági feltételeit, típusait az önkormányzatok határozhatják meg.

A foglalkoztatáspolitikai a munkaerőpiac olyan külső szabályozó rendszere, amelyik a munkaerőpiacot úgy igyekszik befolyásolni, hogy ezáltal harmonikusabb legyen a működése, és egyúttal érvényesüljenek, mozgásteret, megvalósulási lehetőséget kapjanak a társadalmi funkciók.

Típusai:

1. aktív foglalkoztatás-politikai eszközök - a foglalkoztatás elősegítésére szolgál
2. passzív foglalkoztatás-politikai eszközök – a munkanélküliek ellátásával, az aktív lakosság szolidaritását fejezi ki.

3.3.1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskereső ellátásai I.

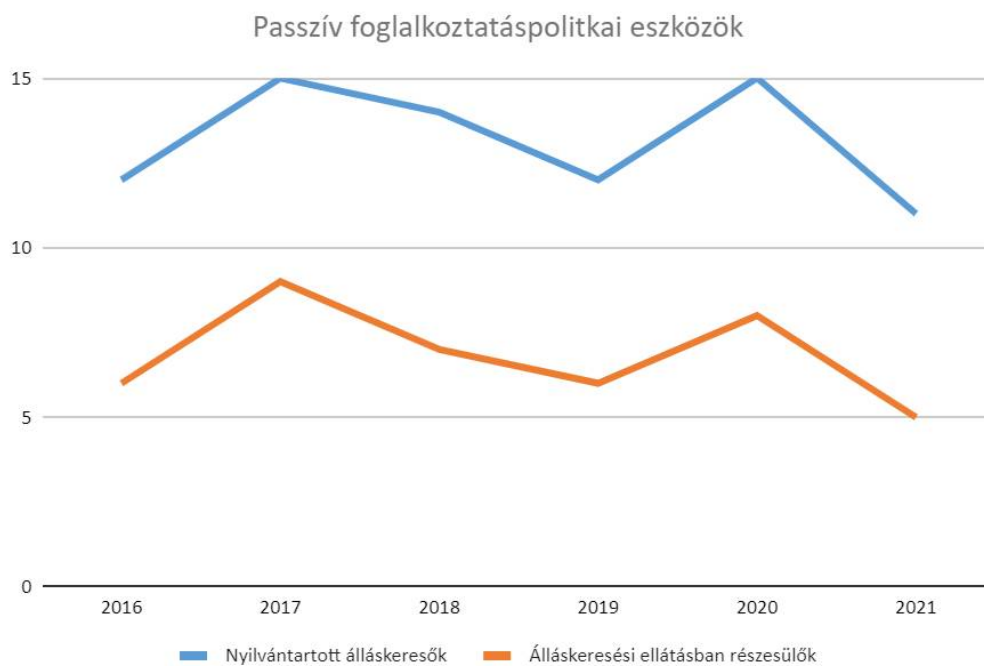
---

³ Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda,
<http://www.neki.hu/kiadvanyok/valtozasok/diszkriminaciofoglalk.htm>

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	12	4,72%	6	50,00%
2017	15	6,17%	9	60,00%
2018	14	5,98%	7	50,00%
2019	12	5,58%	6	50,00%
2020	15	7,69%	8	53,33%
2021	11	6,21%	5	45,45%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

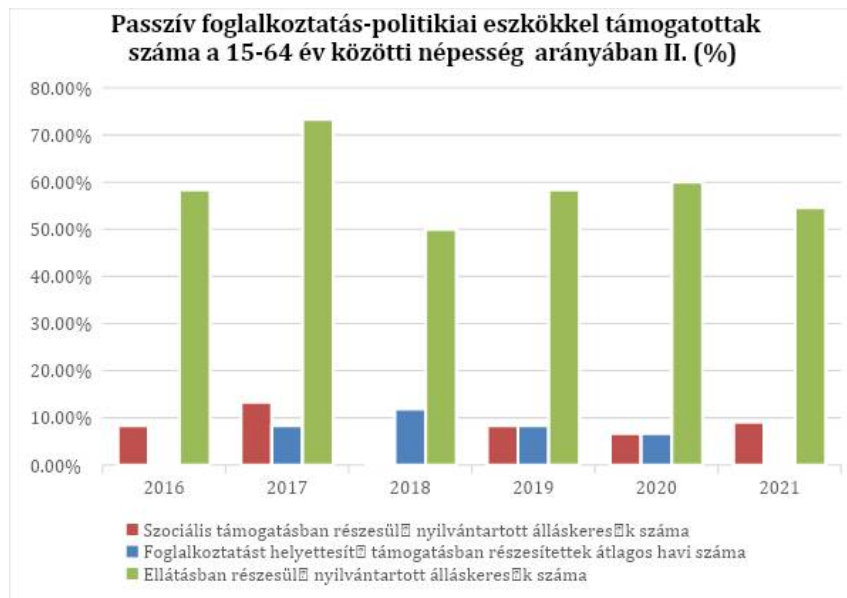

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	1	8,33%	n.a.	-	7	58,33%
2017	2	13,33%	1	8,33%	11	73,33%
2018	0	0,00%	2	11,93%	7	50,00%
2019	1	8,33%	1	8,33%	7	58,33%

2020	1	6,67%	1	6,67%	9	60,00%
2021	1	9,09%	n.a.	-	6	54,55%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az elmúlt 5 évben (2016-2020 között) a nyilvántartott álláskeresők legalább 50%-a részesült valamilyen álláskeresési ellátásban.

3.3.3. számú táblázat Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma
	fő
2016	n.a.
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság

megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.⁴

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás.

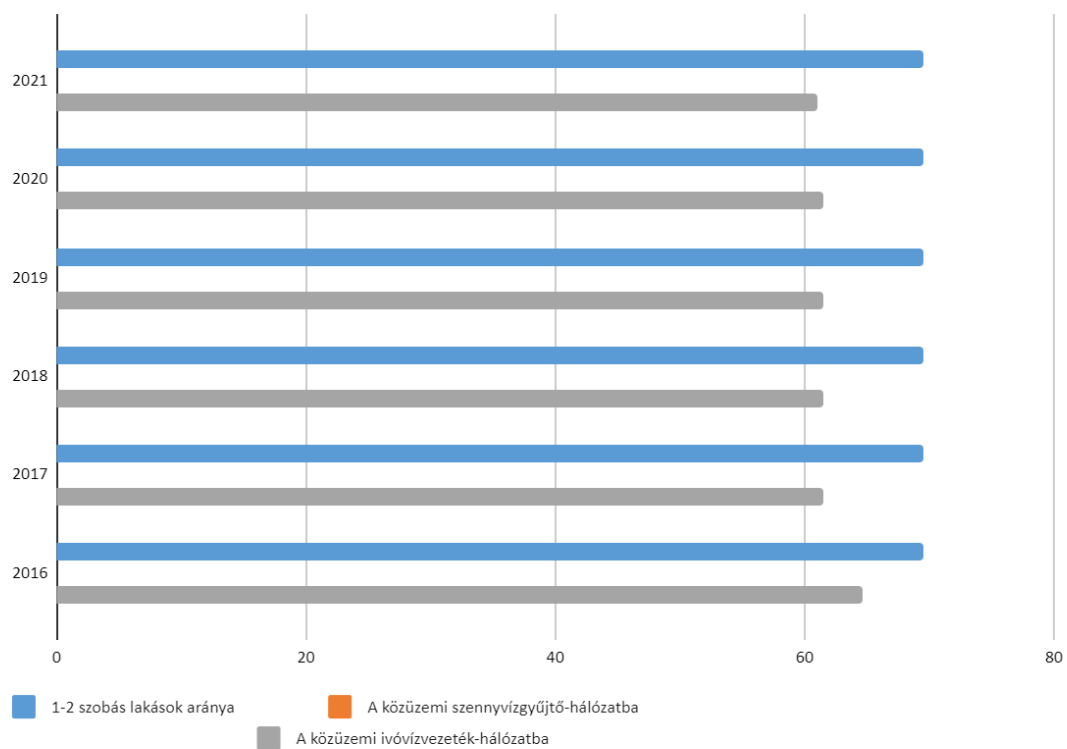
3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db)	Épített lakások száma	Épített lakások száma 1000 lakásra	1-2 szobás lakások aránya	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya
	db	db	db	%	%	%
2016	223	0	0,00	69,51	0,00	64,57
2017	223	0	0,00	69,51	0,00	61,43
2018	223	0	0,00	69,51	0,00	61,43
2019	223	0	0,00	69,51	0,00	61,43
2020	223	0	0,00	69,51	0,00	61,43
2021	223	0	0,00	69,51	0,00	60,99

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

⁴ Éves jelentés a lakhatási szegénységről, 2011. Habitat for Humanity Magyarország, 2012. június

Lakásállomány és minősége

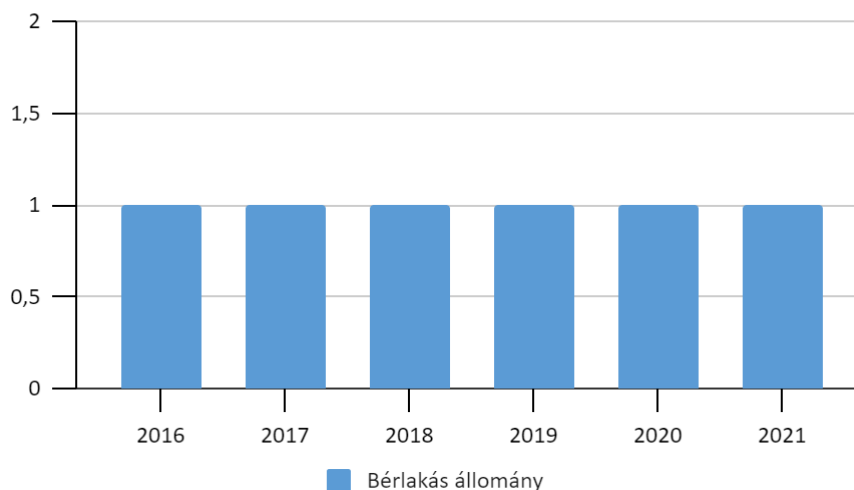
a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - - Bérlakás és szociális lakás állomány

Év	Lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	223	n.a.	1	0	0	0	n.a.
2017	223	n.a.	1	0	0	0	n.a.
2018	223	n.a.	1	0	0	0	n.a.
2019	223	n.a.	1	0	0	0	n.a.
2020	223	n.a.	1	0	0	0	n.a.
2021	223	n.a.	1	0	0	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Bérlakások, szoc. bérlakások és egyéb ingatlanok (db)

Nagytőkén 1 db orvosi szolgálati lakás található.

b) szociális lakhatás

Nincs lehetőség rá a községben.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az Önkormányzatnak nincs adata róla.

d) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	0
2018	n.a.	0
2019	n.a.	0
2020	n.a.	28
2021	n.a.	26

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez.

A törvényi rendelkezés értelmében az alább felsorolt támogatások megítélése teljes egészében az önkormányzat hatáskörébe került, az önkormányzat dönti el, hogy mely segélyeket biztosítja a rászorulóknak részére, és ehhez megteremti a szükséges forrást települési támogatás keretében. Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

- a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- c) a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

A helyi rendelet alapján a lakásfenntartási támogatás akkor adható, ha a háztartásban élők egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg családok esetében a szociális vetítési alap kétszeresét, egyedülálló esetében a két és félszeresét. A lakásfenntartási támogatás összege havonta egységesen 2500,-Ft.

A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. A törvény értelmében ezek az élethelyzetek különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások - , valamint a gyermek hátrányos helyzete miatti anyagi segítség.

2020-ban szociális tüzelő pályázaton 101 mázsa barnaszén támogatást nyertek, míg 2021-ben 26

fő részesült 3 q barna kőszénben. Összesen 78 q. 2022-ben nem tudott élni ezzel a lehetőséggel Nagytőke Község Önkormányzata a jelentős önerő és a magas szállítási költség miatt.

Lakásfenntartási támogatásban 2020-ban 17 fő, 2021-ben 10 fő részesült. 2022. évben a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez 12 fő kapott 12 havi támogatást, havi 2500 forint összegben.

Rendkívüli települési támogatás keretében 2020-ban 12 fő 60.000 forint, 2021-ben 11 fő 65.000 forint, 2022. évben 4 fő 6 alkalommal összesen 30 ezer forint támogatásban részesült.

Szociális étkeztetés 2020 és 2021 is átlagosan 14,5 fő, 2022. évben 14 fő részesült.

Népkonyha nem üzemel Nagytőkén.

e) eladósodottság

Adósságkezelési szolgáltatás megállapítása nem került szabályozásra.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A szétszórt tanyavilágban sok esetben áramellátás sincs, a lakások nagy része komfort nélküli vagy félkomfortos. Szentesről négy autóbuszjárat menetrendje érinti a tanyavilágot, míg Nagytőkéről Szentesre 1 járaté.

Külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakásokban élők minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatókhoz való eljutásában segít a község falugondnoki szolgálata.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A területi szegregáció a társadalmi kirekesztődés egyik lényeges dimenziója. Akkor beszélhetünk erről, ha egy település térbeli társadalomszerkezetét vizsgálva a legrosszabb helyzetű fizikai terek (mind a fizikai infrastruktúra és a közszolgáltatások színvonala tekintetében) és a legrosszabb helyzetű társadalmi csoportok fedésbe kerülnek, és egymást erősítő, leszakadással járó társadalmi folyamatokat generálnak. A település társadalmi és fizikai terében bekövetkező leszakadás eredményeként szegregátumok alakulnak ki, melyek léte, esetleges növekedése, számbeli gyarapodása a városi társadalmak egészének integráltsága szempontjából rendkívül kedvezőtlenül hat és felgyorsítja a szegénység és társadalmi kirekesztés újratermelődését. Szegregátumnak nevezhetjük azon 50 főt meghaladó népességszámú területeket, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (15-64 éves) eléri, illetve meghaladja az 50%-ot.

Nagytőkén nincs szegregált lakóövezet.

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői)

Nem releváns

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya

Nem releváns

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai
Nem releváns

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (továbbiakban: Eatv.) 5. § (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

1. a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
2. fogorvosi alapellátásról,
3. az alapellátáshoz kapcsolódó fogorvosi ügyeleti ellátásról,
4. az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az Eatv. 6/A. §-a értelmében 2023. január 01-től az állami mentőszolgálat gondoskodik az egészségügyi alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi és házi gyermekorvosi ügyeleti ellátásról azzal a kitételrel, hogy amíg az ellátás biztosításához szükséges technikai és személyi feltételek nem állnak fenn, addig a települési önkormányzat feladata az ügyelet megszervezése.

Nagytőke Község Önkormányzatának 2023. szeptember 30-ig van szerződése az Emergency Service Kft-vel az ügyeleti feladatok ellátására, a belügyminiszter 2023. szeptember 1-jén megjelent közleménye szerint Csongrád-Csanád vármegyében 2023. október 1-től már az állami mentőszolgálat biztosítja az ügyeletet.

Az Eatv. 6/B. §-a értelmében az állam az egészségügyi alapellátás körében – a települési önkormányzattal együttműködésben – gondoskodik a védőnői ellátásról. A védőnői ellátás biztosításáért 2023. július 01-től a Kormány által kijelölt állami intézményfenntartó szerv – irányító vármegyei intézmény – felelős.

Nagytőke község vonatkozásában az Eatv. 23. § (2) bekezdése alapján az egészségügyi szolgálati jogviszonyban a védőnői ellátás körében foglalkoztatott személy tekintetében a munkáltatói jogokat 2023. július 01. napjától az az irányító vármegyei intézmény gyakorolja, amely területileg illetékes az érintett védőnői körzet tekintetében.

Csongrád-Csanád vármegye védőnői esetében 2023. július 01. napjától a munkáltató a Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat. Szociális alapszolgáltatások a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Nagytőke lakosságának a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat az önkormányzat és a szentesi intézmények biztosítják.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

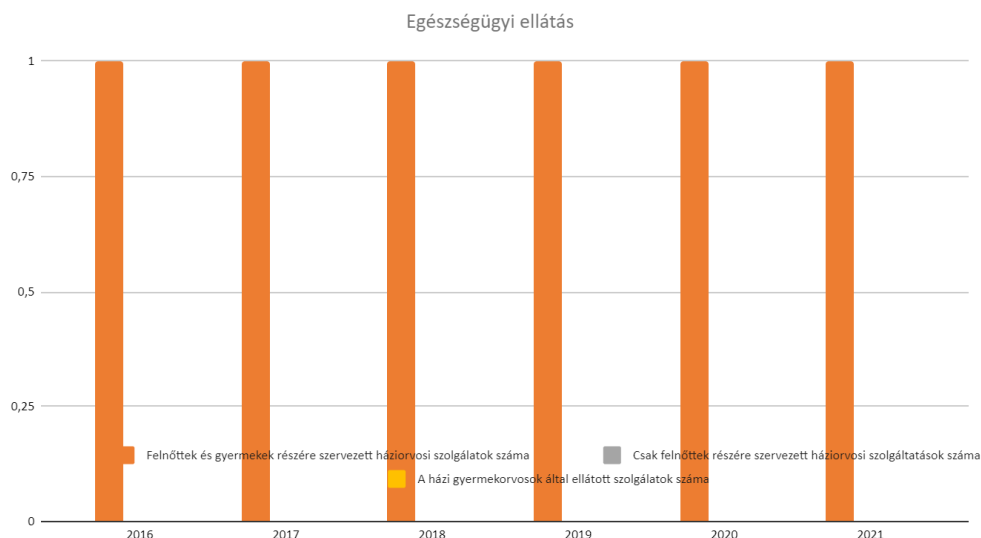
Az egyenlő bánásmóddhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	0	23	4,54
2018	1	0	0	0	23	4,00
2019	1	0	0	0	24	1,41
2020	1	0	0	0	19	0,31
2021	1	0	0	0	10	2,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakossági egészségügyi ellátása területén az egészségügyi reform (1992) az alapellátás elsőrendű fontosságát hangsúlyozta. Az alapelvként a háziiorvosi munka került előtérbe, amely tartós, évtizedeken át működő orvos-beteg kapcsolatot feltételez különböző szociális helyzetű és műveltségű lakosokkal.

A községben csak felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálat működik évek óta. A háziiorvosi és a védőnői ellátást, az alapellátási ügyeletet és a szakápolást is érintő törvénymódosítást fogadott el az Országgyűlés 2022. december 7-én. A háziiorvosi körzethatárok kijelölésének joga 2023-tól az önkormányzatoktól átkerült az Országos Kórházi Főigazgatósághoz, amelynek alapellátási igazgatóságán belül hozzák létre a Nemzeti Praxiskezelőt. A háziiorvosi praxisok tekintetében a jövőben a legkisebb egységnek már nem a települést, hanem a járást tekintik. A háziiorvosi körzetek kialakítása során figyelembe veszik, hogy a háziiorvosi körzetben ellátott lakosság számának a házi gyermekorvosi körzet esetén legalább 600 főt, a felnőtt és vegyes háziiorvosi körzet esetén legalább 1200 főt el kell érnie. A körzethatárok módosítása esetén nem jöhet létre a minimumlétszám alatti lakosság számú felnőtt, vegyes, illetve házi gyermekorvosi körzet, ha pedig a megadott létszám lecsökken, megszűnik a praxis. A háziiorvosi körzetek ellátásának biztosításával kapcsolatos feladatokról és egészségügyi alapellátások körzetei kialakításának eljárásrendjéről szóló BM rendelet tervezet véleményezési határideje: 2023. augusztus 24. volt. E tervezet 6. §-a szerint *“A praxiskezelő 2027. december 31-ig megalkotja az R. 17/A. § (2) bekezdésének megfelelő alapellátási körzethatárokat, ennek keretében új körzeteket alakíthat ki, meglévő körzethatárokat módosíthat, körzeteket szüntethet meg.”*

Amennyiben elfogadják ezt a rendelet tervezetet és hatályba lép, ezek a változások érinteni fogják a nagytőkei felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatot is.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A szűrővizsgálatok népegészségügyi célja, hogy a panasz- és tünetmentes személyek időről időre megismételt vizsgálatával korai szakaszban megtalálják azokat a személyeket, akiknél betegséget megelőző állapotok vagy tüneteket még nem okozó betegségek alakultak ki.

A szűrővizsgálat így kettős célt szolgál: kizárja vagy megerősíti, hogy a vizsgált állapot vagy betegség fennáll-e. Ilyen formában a szűrővizsgálatok a panaszmentes emberek közül elkülönítik a valóban egészségeseket, másfelől „kiszűrik” a csak látszólag egészségeseket, akikben a betegség korai formájában rejtve munkál.

A szűrőprogramoknak köszönhetően a betegségek miatti halálozások száma csökkenthető, mivel a vizsgálatból kifolyólag a betegség felismerésére jóval korábban sor kerülhet, mint szűrővizsgálat nélkül. A vizsgálatok során kiszűrt és diagnosztizált betegek a korai felismerésnek köszönhetően sokszor jelentősen jobb gyógyulási vagy túlélési esélyekkel részesülhetnek kezelésben.

Szűrőprogramokkal vizsgálható betegségek

A többi fejlett országhoz hasonlóan a legnagyobb népegészségügyi kihívást hazánkban is a krónikus nem fertőző betegségek jelentik. Az elmúlt évtizedekben a daganatos megbetegedések száma a világ valamennyi fejlett országában jelentősen emelkedett. A rosszindulatú daganatos betegségek Magyarországon is különösen súlyos népegészségügyi problémát jelentenek, az összes haláleset közel egynegyedét okozzák. Hazánkban a szív- és érrendszeri halálozás után a rosszindulatú daganatok képezik a második leggyakoribb halálokozót: évente mintegy 32-33 ezren veszítik életüket daganatos betegségben, jóllehet a daganatok miatt bekövetkező halálozás egyharmada megelőzhető lenne.

A daganatos betegségek halálhálói súlya a munkaképes korú lakosság (25-64 év) körében mindkét nemből magasabb, mint a szív- és érrendszeri betegségeké. Ez jelentősen hozzájárul a születések számát meghaladó népességfogyáshoz. Az idő előtti halálozás és az ennek következtében elvesztett egészséges életévek tekintetében a daganatos betegségek vezető helyen állnak hazánkban.

Az orvostudomány mai állása szerint a daganatos betegségek miatti halálozás és a betegségteher csökkentésére a betegség korai felfedezése és a korán elkezdett kezelés a legígéretesebb népegészségügyi stratégia, mert a kezelés eredményessége nagymértékben függ a betegség előrehaladottságától.

A szakterület mai állása szerint három szűrésnem bizonyította az előírás szerinti hatékonyságát:

- ☒ a méhnyakszűrés,
- ☒ az emlőszűrés, valamint
- ☒ a vastagbéliszűrés (vastag- és végbéliszűrés vagy kolorektális szűrés).

Lakossági szűrőprogramot jelenleg e három szűrésnemből érdemes kezdeményezni. Az életkor alapján veszélyeztetettnek minősülő céllakosság minél nagyobb számban történő bevonására Magyarországon kiépült a népegészségügyi célú, szervezett szűrővizsgálatok rendszere.

A Nemzeti Népegészségügyi Központ irányításával hazánkban az alábbi szervezett szűrések valósulnak meg.

Jogszáby által előírtan, az 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet alapján:

- ☒ emlőszűrés: 45-65 év közötti nők 2 évenkénti mammográfiás vizsgálatával;
- ☒ méhnyakszűrés esetében: 25-65 év közötti nők citológiai vizsgálatával.

A „Komplex népegészségügyi szűrések” EFOP 1.8.1. kiemelt projekt keretében:

☐ vastagbélvizsgálás: az 50-70 év közötti, a vastagbélbetegségek szempontjából átlagos kockázattal rendelkező férfiak és nők 2 lépcsős szűrővizsgálatával.

Hazánkban a népegészségügyi célú szervezett szűrésen való részvétel önkéntes, és tájékozott beleegyezésen alapul. A szűrésben rejlő lehetőségek azonban hazánkban sincsenek kellően kiaknázva, mivel mindhárom szervezett szűrés tekintetében viszonylag alacsony a szűrésen való lakossági részvétel. A részvételi arány a szervezett szűrővizsgálatok minőségének egyik fontos mutatója, amely kifejezi, hogy a szűrővizsgálatra meghívottak mekkora hányada tesz eleget a meghívásnak és vesz részt a szűrővizsgálaton.⁵

Népegészségügyi szűréseken minden érintett személy csak a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ - NNGYK- (vastagbélvizsgálás esetében a Belügyminisztérium) által küldött névre szóló meghívólevél felmutatásával vehet részt.⁶

Az országot járó egészségfejlesztési vizsgálóbuszok a szűrőközpontoktól távol eső településekre is eljutnak, és elérhetővé teszik a lakosság számára a népegészségügyi célú, célzott méhnyakszűrést és egyéb szűrővizsgálatokat.

A buszokon:

- ☐ méhnyakszűrés,
- ☐ szájüregi szűrés,
- ☐ szív- és érrendszeri rizikószűrés érhető el.⁷

A kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló miniszteri rendelet szerinti, 0–18 év közötti szűrővizsgálatok kötelezőek.

Az Egészségfejlesztési Iroda (EFI) egy olyan 2013 óta létező szolgáltatási forma az egészségfejlesztés területén, amely a lakosság számára ingyenesen, beutalási rendszer nélkül elérhető új szolgáltatásokat nyújt. Működési területük egy-egy kistérség.

Az Egészségfejlesztési Iroda szakmai kapcsolatain keresztül – például háziorvosok, szakrendelők, civil szervezetek – valósítja meg tevékenységeit. Feladatai közé tartozik egészségfejlesztési programok, egészségfejlesztéssel kapcsolatos kommunikációk lebonyolítása.

A lakosok egyéni tanácsadások egyebek mellett testmozgással kapcsolatos, energiaegyensúly alakításával, alkohol-probléma kezelésével vagy dohányzásról leszokást támogató programokon vehetnek részt.

EFI-s jó gyakorlatok: az Óvodai Dohányzás Megelőzési Program, a „Ciki a cigi” iskolai dohányzás prevenciós program, a Sétaklub időseknek, Közösen könnyebben és sok más.

A Szentesi EFI a kezdetektől tevékenykedik. Mobilizálható szolgáltatásaikkal igény szerint nemcsak Szentes, hanem a járás településeinek nagy rendezvényein is megjelenik.

---

⁵ <https://egeszsegvonal.gov.hu/maradj-egeszseges/szervezett-szuresek.html>

⁶ <https://szures.nnk.gov.hu/>

⁷ <https://egeszsegvonal.gov.hu/maradj-egeszseges/szervezett-szuresek.html>

Az Egészségfejlesztési Irodák építenek munkájukban a helyi egészségtervekre, céljuk a lakossági egészség-egyenlőtlenségek kiegyenlítése, kompenzálása.⁸

A védőnői ellátás tekintetében változás történt.

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Eatv.) szerint a helyi önkormányzatok 2023. június 30. napjáig biztosították a védőnői ellátást, ezt követően a feladat ellátása a területileg illetékes irányító vármegyei intézményhez került, Csongrád-Csanád vármegye esetében a Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Klinikai Központoz.

6/B. § (1) Az állam az egészségügyi alapellátás körében - a települési önkormányzattal együttműködésben - gondoskodik a védőnői ellátásról.

(2) A védőnői ellátás biztosításáért a Kormány által rendeletben kijelölt állami intézményfenntartó szerv - az irányító vármegyei intézmény útján - felelős azzal, hogy

a) az ellátás jogszabályban előírt tárgyi feltételeit az állam a települési önkormányzattal kötött megállapodás útján is biztosíthatja.

23. § (2) Az egészségügyi szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott védőnő és a védőnői ellátás körében foglalkoztatott személy tekintetében a munkáltatói jogokat 2023. július 1-től az az irányító vármegyei intézmény gyakorolja, amely területileg illetékes az érintett védőnői körzet tekintetében.

(4) A települési önkormányzat az általa 2023. június 30. napjáig biztosított védőnői ellátás finanszírozására jogosult.

(5) A települési önkormányzat 2023. július 1. napjával biztosítja az állam számára a 2023. június 30. napján a védőnői ellátásra szolgáló ingó és ingatlan vagyonnak az ingyenes használatát.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Szentesen vehetik igénybe a rászorulókat ezeket a szolgáltatásokat. Az óvodások viszont ugyanúgy hozzájutnak a fejlesztő foglalkozásokhoz a nagytőkei tagóvodában, mint a szentesi óvodások.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A törvényi előírásoknak megfelelően történik a közétkeztetés.

---

⁸ www.szentesefi.hu

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Szabadtéri sportpályával és évente bővülő fitness parkkal rendelkezik Nagytőke. Ezen kívül a Művelődési Ház terme adhat helyet bizonyos sportos programoknak. Szinte minden települési programnak van sport eleme is.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény tudja biztosítani a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Nagytőkén 2009. május 1. óta működik a falugondnoki szolgálat. 2013. július 1-től Nagytőke Község Önkormányzata a házi szociális gondozást az általa működtetett keretek közt biztosítja.

A járásszékhely település önkormányzata lakosságától függetlenül köteles család- és gyermekjóléti központot működtetni. A járásszékhely településen működő gyermekjóléti központ ellátási területe a járás lakosságára terjed ki. Mint járásszékhely település önkormányzatának, a törvényi kötelezés alapján új feladatként szükséges megszervezni a család- és gyermekjóléti központot is, amely

1) egyrészt ellátja Szentes és Nagytőke vonatkozásában a család- és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait,

2) másrészt a szentesi járás összes településének és lakosának biztosítja a törvényben meghatározott

a) speciális szolgáltatásokat,

b) hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló hatósági tevékenységeket,

c) a települési szolgálatoknak nyújtott szakmai támogatást.

Havi rendszerességgel a járás településeivel is és a szentesi szolgálattal is az esetmegbeszélések. Az esetmenedzserek heti/kétheti vagy szükség szerinti látogatást tesznek a településeken családlátogatás és szakmai konzultáció céljából.

A fenti változások következtében a gyermekvédelmi jelzőrendszer szereplői kiegészültek az egyéb szociális területek képviselőivel, szakembereivel, így a jelzőrendszeri feladatok a tanácskozás tekintetében rájuk is vonatkoznak.

g) drogprevenációs szolgáltatások

A Nagytőkén élő gyermekek Szentesre járnak iskolába, ahol a Drogstratégia keretében, drogprevenációs iskolai előadások formájában kapnak tájékoztatást e témában. Szentes Város Önkormányzata saját forrásból minden 8. osztályos részére biztosít drogmegelőző előadást iskolai kereteken belül és abban részt vesznek a nagytőkei lakosú, szentesi iskolába járó gyerekek is.

Az utcai szociális munka keretében is odafigyelnek a droghasználat és -terjesztés visszaszorítására. A rendőrség bűnmegelőzési előadója minden tanévben tart drogprevenációs ismeretbővítést az iskolákban.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzat munkatársai a segítségnyújtásra helyezik a hangsúlyt, különös tekintettel vannak a hátrányos helyzetű célcsoportokra. Képzettségük és szakmai hozzáállásuk erősíti és nem hátráltatja az esélyegyenlőség szempontrendszerének érvényesítését.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

3.6.2. számú táblázat - Népkonyha

Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: Önkormányzati adat

Szociális étkeztetésben 2020 és 2021 is átlagosan 14,5 fő, 2022-ben 14 fő részesült. Nem üzemel Nagytőkén népkonyha.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint)	Sportcsarnok, sportpálya léte	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma	Közművelődési intézmények száma
db	van/nincs	db	db
0	igen	230	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Művelődési Ház és a könyvtár, valamint ezek parkos környezete alkotják a közösségi élet szintereit Nagytőkén.

A könyvtár nem önálló épületben van, alapterülete: 70 m²
A könyvtár a Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerének tagja, a szolgáltatást Nagytőke Község Önkormányzata 2013-tól rendelte meg.

Helyben lévő állománya 4 674 db dokumentum (könyv), állománya a Corvina integrált rendszerben kereshető.

Szolgáltatásai:

- könyvek, CD-k helyben használata, kölcsönzése
- a kölcsönzésben lévő könyvekre előjegyzés kérése
- könyvtárközi kölcsönzés kérése, ha nincs meg a könyvtár állományában a kért mű
- napilapok és folyóiratok helyben olvasása, illetve kölcsönzése: *Délmagyarország (megyei kiadás), Meglepetés, Nimród, Nők Lapja, Nők Lapja Egészség, Nők Lapja Évszakok, Szabad Föld, Szentesi Élet, Természetgyógyász Magazin*
- internetezési lehetőség
- Európai Unióval kapcsolatos információkhoz való hozzájutás
- rendezvényeken, klubfoglalkozásokon, tanfolyamokon való részvételi lehetőség
- tájékoztatás, információszolgáltatás a könyvtár szolgáltatásairól, más könyvtárak szolgáltatásairól és gyűjteményeiről
- tájékoztatás közhasznú információkról

2023-ban új - kemence köré épülő - szabadtéri közösségi térrel gazdagodott a település, ahol azóta több közösségi program is volt.

Az évente megrendezésre kerülő Falunap mellett igyekeznek évről évre egyre több programot szervezni a község apraja nagyjának, melyhez a forrást pályázati lehetőségekkel próbálják megteremteni.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

A konfliktusok az emberi élet szerves részét képezik, életünk minden területén jelen vannak. Számos szintén találkozhatunk az eltérő érdekek, értékek miatt kialakuló nézeteltérésekkel. Konfliktusba kerülhetünk családtagjainkkal, munkatársainkkal, szomszédokkal, illetve előfordulnak a településen élő közösségeken belül és között is konfliktusok.

Társadalmunkban egyre inkább érezhetővé és láthatóvá válnak a konfliktusok okozta nehézségek. A fel nem oldott vitás helyzetek a legtöbb esetben komoly árat követelnek. Néhány példát említve az látható a válások számának növekedésében, a családon belüli erőszak jelenleg is magas előfordulásában; a szülők, a gyermekek és az oktatási intézmények közötti feszültségek magas számában, amelyek akár betegségekhez, devianciákhoz vezethetnek; a közösségeken belül tapasztalt konfliktusok pedig csökkentik az érintettek együttműködési képességeit, jóllétüket, mentális és fizikai egészségi állapotukat és motiváltságukat. Összességében tehát mind mikro-, mezo- és makrotársadalmi szinten felismerhetőek a fel nem oldott konfliktusok negatív hatásai.

A településen együtt- vagy egymás mellett élő közösségek mindennapjaiban számos konfliktus jelenik meg. A konfliktusartikuláció és a tudatosulás foka eltérő, de mindenképpen hatással van a helyi lakosok, lakossági csoportok életviszonyaira és életminőségére.

A megkérdezett szakemberek szerint a konfliktusok hátterében jellemzően anyagi, kulturális és életmódbeli különbségek állnak. A konfliktus szereplőit tekintve megjelennek az intézményhez kapcsolódó viták, a településvezetés és a lakosság közötti konfliktusok, valamint munkatársi és szomszédos nézeteltérések. A közösségi konfliktusok általában sokszereplős komplex problémák.

A kutatások során leggyakrabban előforduló konfliktustémák:

- ☒ a közpénzek elosztása;

- ☒ a hatalmi harcok, rivalizálás;
- ☒ kulturális különbségek, eltérő normarendszer;
- ☒ generációs ellentétek;
- ☒ gazdasági problémák körüli konfliktushelyzetek;
- ☒ eltérő életmódok a szomszédsági viszonyokban;
- ☒ gazdasági nehézségek, anyagi problémák;
- ☒ agresszív magatartás.

A közösségi konfliktusok megoldását célzó stratégiák között többek között említhető: a nyílt kommunikáció, a segítő szakmák képviselőinek segítsége, a közösségi erőforrások és a közösségszervezés, a közösség aktivizálásában rejlő lehetőségek. A segítő szakmák képviselői támogatást tudnak adni a helyi közösségeknek konfliktusaik megoldásában. Ők azok, akik a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok kiszolgáltatottságát is ellensúlyozni tudják. A közösségszervezésben rejlő lehetőségeket illetően azok, akik hivatásszerűen segíthetnek a helyi igények felmérésében, a közös célok azonosításában és munkájuk révén a közösségek megerősítésében, sokat tehetnek a konfliktuskezelés terén is. Fontos szerepe van ebben annak a helyi „pozitív vezetőnek”, aki „meg tudja szólítani az embereket és össze tudja szedni őket.”⁹

Az Önkormányzatnak nincs tudomása ilyen jellegű problémáról.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

Az Önkormányzat és a szentesi Felsőpárti Református Egyházközség közt nagyon jó kapcsolat alakult ki az elmúlt években, mely leginkább élelmiszer és ruhaadományokban nyilvánul meg.

2022. decemberében a Fatima Ház Alapítvány Szeged önálló Szentesi Szervezete jóvoltából gyűjtésekből 20db csomagot adtak át karácsony alkalmából. 7 db gyerekes családhoz a védőnő és 13 idős embernek az idősgondozó juttatta el a csomagokat.

A Presztóczi Fodrászat és a HSZC Zsoldos Ferenc Technikum fodrász tanulói évente 1-2 alkalommal jótékonysági festést-hajvágással szereznek örömet a helyi lakosoknak.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

Nagyfokán nem élnek nemzetiségek.

e) helyi lakossági önszerveződések

Az Élhető Vidékért Egyesület önkénteseivel először 2018 karácsonyán szerveztek cipősdoboz-akciót, majd ruhák, adományok szervezésében is részt vettek, de egy nehéz szociális körülmények között élő özvegy nénit is tudtak támogatni fél évig. Nyári szünetben egy nehéz sorsban élő gyermek étkeztetését is biztosították, de az egyéni segítségek mellett a közösségépítést is fontosnak tartják, hisznek az összefogás erejében. Ezt nem csak helyi szinten tartják fontosnak, ezért partnerségre törekszenek nagyobb városok civil szervezeteivel is, és keresik azokat a

---

⁹ Pilinszki Attila - Szabó Tünde: Családi és közösségi konfliktusok, Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közzszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet 2015.

lehetőségeket, ahol ők is adhatnak. 2019-ben a budapesti Háromhegyek Közhasznú Egyesülettel közösen sikerült egy kéthetes ingyenes cseretáborozást szervezniük nagytőkei és óbudai gyerekek részére.

2023-ban a nagytőkei baráti kör civil kezdeményezésként besegített a zöld területek rendbetételébe. Alkalmanként 6-10 helyi lakos saját fűnyírójával levágta a fűvet a közterületeken. Páran pedig langallót sütöttek a szorgos önkénteseknek.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nagytőkén nem laknak romák, így nemzetiségi önkormányzatuk sem működik a településen. A Szentés járáshoz tartozó településekkel jó kapcsolatot ápol és tart fenn Nagytőke. Egymás rendezvényeire elmennek, képviselik saját településüket vagy aktív résztvevői annak. Például Derekegyház Palacsintafesztiválon palacsintasütés. Szentessel közös önkormányzati hivatalt működtetnek.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Romák nem élnek Nagytőkén és nincs szegregált lakóövezet. A falu 75 hektáros belterületét 5395 hektár külterület öleli körül, melyen nagy kiterjedésű, egybefüggő mezőgazdasági művelés alatt álló területek és legelők vannak. Ebből adódik, hogy cég, gyár, üzem híján helyben a mezőgazdaságban tudnak dolgozni a lakosok. A közeli városba, Szentésre tudnak még bejárni munkát vállalni az aktív korú lakosok. Tömegközlekedési eszközök közül a vasúti és az autóbusz közlekedés adott, de az előbbinél a vasútállomás Szentesen messze van a városközponttól a munkahelyektől, az egészségügyi és oktatási intézményektől, az utóbbinál az autóbusz állomás ugyan a városközpontban van, de nem annyira kedvező a járatszám és a menetidő.

Az előregedő településről a fiatalok elmennek, mert nincs helyben oktatási intézmény, se képzettségüknek, végzettségüknek megfelelő munkahely. Az utóbbi 3 évben a tartós munkanélküliek aránya 70% feletti.

Fontos a szociális védőháló és a tagjai közötti folyamatos kapcsolattartás.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliek aránya magas.	munkaerő-piaci programok, pályázati lehetőségek
A mezőgazdaságból élők versenyképességének megőrzése, növelése szükséges	a mezőgazdasági pályázati lehetőségek ismertetése és kihasználásának elősegítése; képzési/átképzési lehetőségek felkutatása, szervezése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma	217	182	399	54,39%	45,61%
0-2 évesek			11	2,76%	
0-14 éves	29	18	47	7,27%	4,51%
15-17 éves	0	3	3	0,00%	0,75%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Nagytőkén 61 fő 0-17 éves korú gyermek élt (2019-es adat), ez a teljes népesség 15,3 %-a. Nemek tekintetében elmondható, hogy a fiúgyermekek száma több, mint a lány gyermekek száma. A 15-17 éves korosztály mindössze 3 fővel képviseltette magát. A születésszám alacsony: mind kevesebb a gyerek a faluban. Az öregedési index öregedő települést mutat.

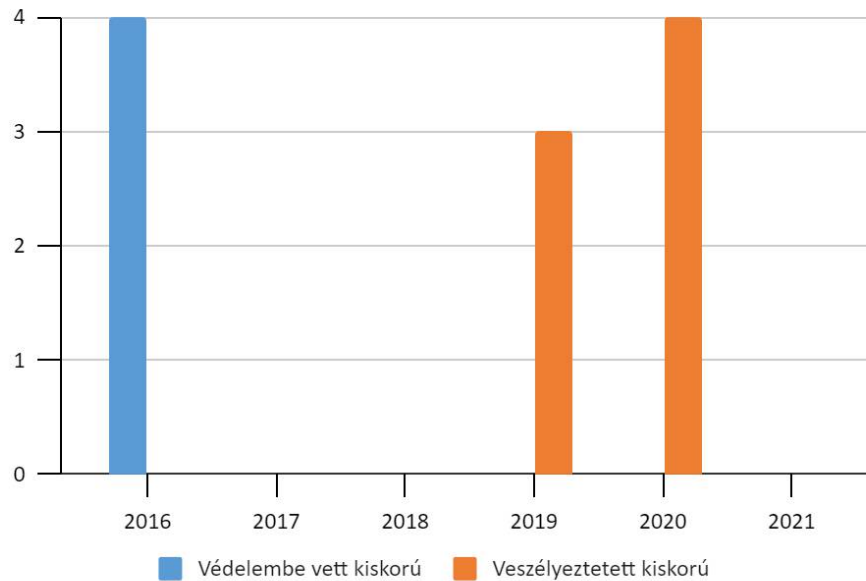
a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
	Fő	Fő
2016	4	n.a.
2017	0	n.a.
2018	0	n.a.
2019	0	3
2020	0	4
2021	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú (fő)

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vételére a gyermekjóléti szolgálat tesz javaslatot. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a Járási Gyámhivatal a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Az Önkormányzat szociális rászorultságtól függő pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló rendelete tartalmazza az ellátások körét.

Nagyfőképpen nem volt magas a veszélyeztetett gyermekek száma. 2016 óta nem volt védelembe vett kiskorú gyermek a községben.

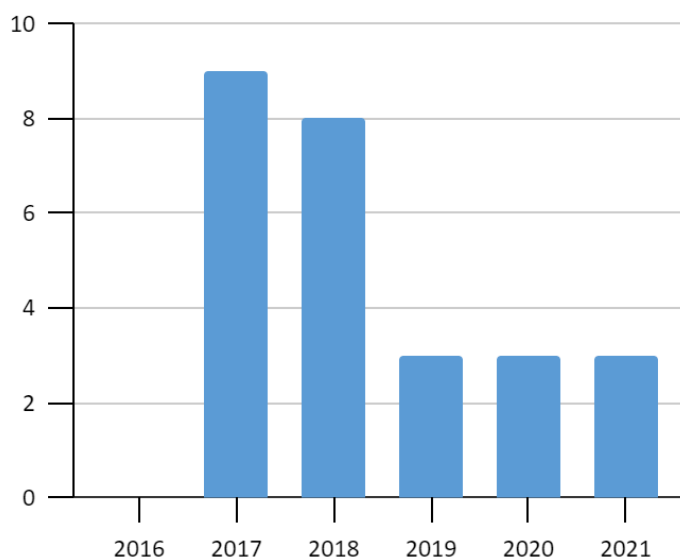
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
	Fő
2016	n.a.
2017	9
2018	8
2019	3
2020	3
2021	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek, a szünidei gyermekétkeztetésnek, pénzbeli támogatásnak és egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének a 180%-át, ha

- ☐ a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozta,
- ☐ a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos,

☒ ha a nagykorúvá vált gyermek a nappali oktatás munkarendje szerinti tanulmányokat folytat és a 23. életévét még nem töltötte be vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódik a hátrányos helyzet, valamint a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása.

Hátrányos helyzetű (HH) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

☒ a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

☒ a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy

☒ a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előző felsorolásokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll, vagy nevelésbe vett gyermek, utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Az Önkormányzatnak az étkeztetés megszervezése, biztosítása feladata, amely kötelezettségét minden évben teljesíti az óvodások tekintetében, hiszen iskola nincs a településen. Az iskolások Szentesre járnak be tanulni.

2020-ban és 2021-ben is 3 fő 6-13 éves gyermek részesült rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban. Ebből 2 fő halmozottan hátrányos helyzetű (2H).

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

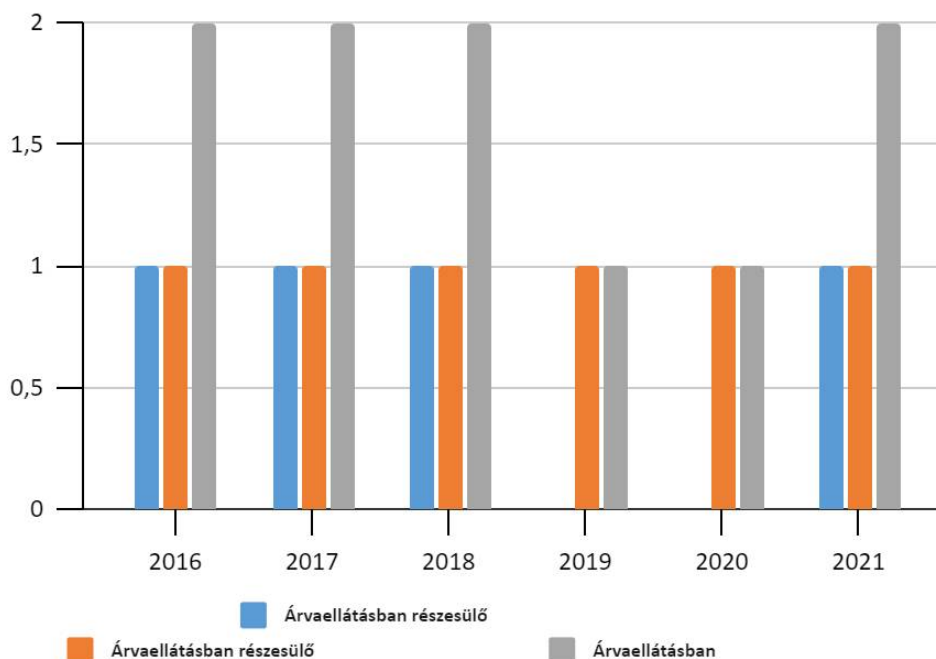
4.1.3. számú táblázat – Árvaellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	1	1	2
2017	1	1	2
2018	1	1	2

2019	0	1	1
2020	0	1	1
2021	1	1	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Árvaellátásban részesülők száma

Az árvaellátás a gyermek 16. életévének betöltéséig jár. Ha a gyermek nappali rendszerű iskolai oktatásban vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben vesz részt, az árvaellátás a tanulmányok tartamára, de legfeljebb a 25. életév betöltéséig folyósítható. Abban az esetben, ha a gyermek a jogosultság megszűnése előtt megváltozott munkaképességűvé válik, az árvaellátás az életkorára tekintet nélkül megilleti.

Releváns jogszabályok: 1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítási nyugellátásról és ennek végrehajtásáról szóló 168/1997.(X. 6.) Korm. rendelet a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Nagytőkén nincs oktatási intézmény.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra.

A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségnek biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek bejussanak a számukra megfelelő közoktatási intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő kötelező részvételt, a magyar menedékjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenképp felett álló érdekének elvére.

Nincs más állampolgárságú gyermek Nagytőkén.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nem él ilyen gyermek a településen.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

nem releváns

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Möt. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata. Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (továbbiakban: Eatv.) részletezi a települési önkormányzat egészségügyi alapellátás körében ellátandó feladatait. (Id. 30.o.)

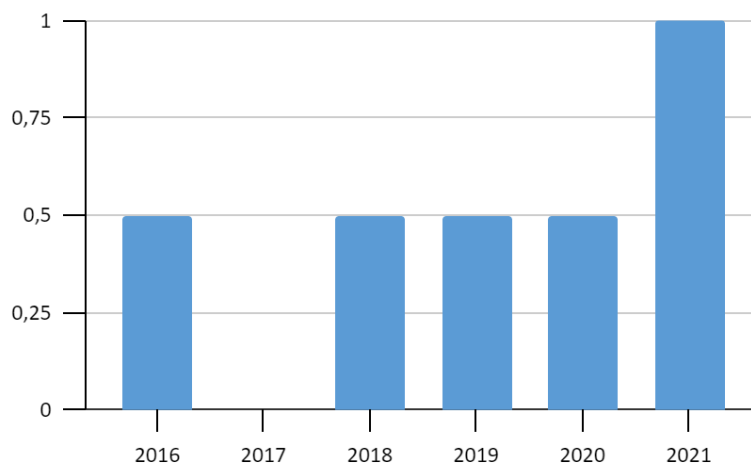
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

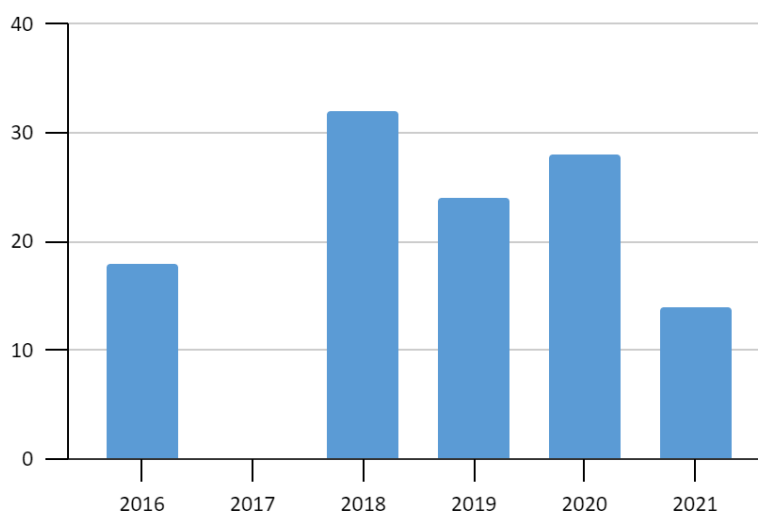
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	9	18,00
2017	0	2	-
2018	1	16	32,00
2019	1	12	24,00
2020	1	14	28,00
2021	1	14	14,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Védőnői álláshelyek (db)

Egy védőnőre jutó gyermekek száma (fő)

Az egészségügyi alapelátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény az alábbiak szerint rendelkezik a védőnői ellátásról:

“13. § (1) A védőnő személyes és közösségi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése, korai felismerése, valamint az egészségfejlesztés céljából a várandós anyák, a 19. életévet be nem töltött személyek, valamint a családtervezés időszakában lévő személyek számára.

(1a) A védőnő az (1) bekezdés szerinti ellátást a Magyarország területén lakcímmel rendelkező, itt tartózkodó magyar állampolgár, valamint külön kérésére a Magyarország területén lakcímmel rendelkező, itt tartózkodó külföldi állampolgár részére nyújtja.

(3) A védőnői ellátás feladata:

a) a család- és nővédelmi tanácsadás, reprodukív egészségfejlesztés,

b) a várandós anyák gondozása,

c) a gyermekágyas és szoptató anyák gondozása,

d) az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása,

e) az óvodában a védőnői feladatok végzése, az oktatási intézményben a tanulók ellátása,

f) az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása,

g) családgondozás,

h) a gyermek családban való nevelkedésének elősegítése, együttműködés a háziiorvossal, házi gyermekorvossal, a család- és gyermekjóléti szolgálattal, a család- és gyermekjóléti központtal a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében,

i) a gyermekvédelmi jelzőrendszer részeként a gyermek veszélyeztetettségének jelzése a háziiorvosnak, házi gyermekorvosnak, a család- és gyermekjóléti szolgáltatásnak, valamint a Gyvt.-ben meghatározott esetekben hatósági eljárás kezdeményezése, amelynek során a Gyvt. 11. § (1a) bekezdésében és 17. § (2)–(3a) bekezdésében foglalt alkalmazásával kell eljárni,

j) az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel.”

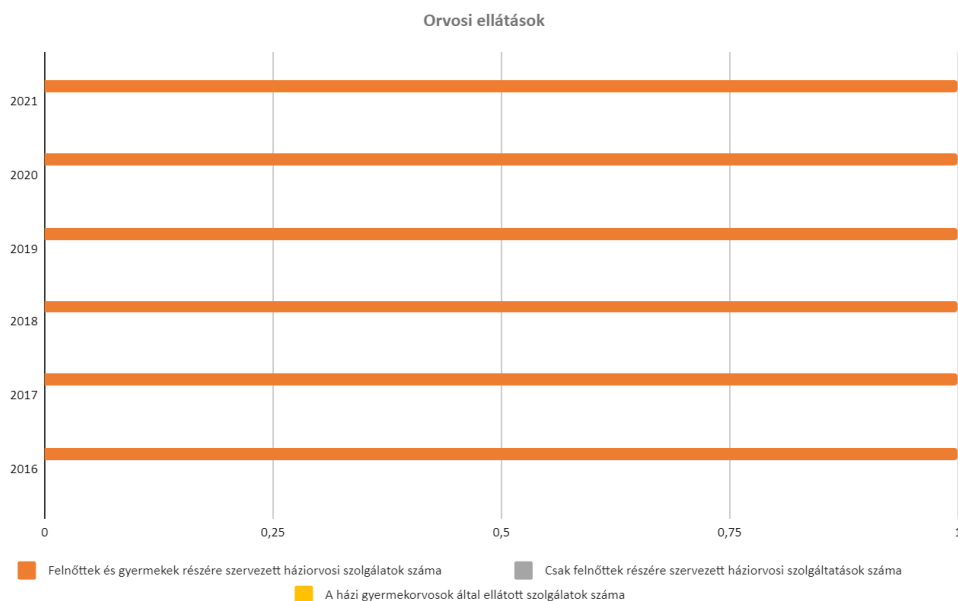
Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Eatv.) szerint a helyi önkormányzatok 2023. június 30. napjáig biztosították a védőnői ellátást, ezt követően a feladat ellátása a területileg illetékes irányító vármegyei intézményhez került, Csongrád-Csanád vármegye esetében a Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Klinikai Központoz. (ld. 34.o.)

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt háziiorvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A háziorvosi ellátás jogszabályi változásait taglaló információ megtalálható fentebb a 32. oldalon. Nagytőkén 1 fő háziorvos van.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatói) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A korai fejlesztést a Csongrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szentesi Tagintézménye végzi Szentés járás területén. 3 éves kortól a helyi óvodában folyik a fejlesztő munka. Az iskolások számára a fejlesztő szolgáltatások a szentesi iskolákban, illetve a tagintézmény telephelyén biztosított. A Pedagógiai Szakszolgálat nagyon jó kapcsolatot ápol a jelzőrendszer tagjaival. Munkatársai folyamatos képzésekkel érik el, hogy minél többféle fejlesztést végezzenek a teljes körű szolgáltatásnyújtás igényének kielégítése érdekében.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. (Gyvt 39. § (1))

A Szentesi Családsegítő Központ intézményen belül működik a Család -és Gyermekjóléti Szolgálat, amely a gyermekjóléti szolgáltatás keretében a gyermekek érdekeit védő alapellátási szolgáltatást nyújt. A szociális munka módszereinek és eszközeinek a felhasználásával segíti a gyermekek testi, lelki értelmi és érzelmi egészségének a megőrzését, a gyermekeknek a családban történő nevelkedésének az elősegítését, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzését, az esetlegesen kialakult veszélyhelyzet megszüntetését. Ennek érdekében a család és gyermekjóléti szolgálat helyi szinten koordinálja a gyermekek veszélyeztetettségét, illetve családok, személyek krízishelyzetét

észlelő-és jelzőrendszer működését, melynek tagjai: orvosok, védőnők, pedagógusok, a rendőrség, a szociális és egyéb intézmények, hatóságok szakemberei.

Leggyakoribb szolgáltatási elemek:

- ☐ Szociális és egyéb információ, tájékoztatás nyújtása;
- ☐ Segítségnyújtás hivatalos ügyintézéshez, kérelmek, beadványok elkészítéséhez;
- ☐ Tanácsadások (életvezetési, gyermeknevelési, mentálhigiénés), segítő beszélgetés folytatása;
- ☐ Elősegíti a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldását (párkapcsolati konfliktus, válás, szenvedélybetegség, szerhasználat, pszichés problémák, gyermekneveléssel kapcsolatos nehézségek, munkanélküliség, lakhatási problémák stb.)
- ☐ Biztosítja a pszichológiai tanácsadáshoz, család- és párterápiás, illetve mediációs szolgáltatásokhoz való hozzájutást;
- ☐ Az ügyfelek jogi problémáinak kezelése érdekében jogi tanácsadást biztosít;
- ☐ Közvetít az ügyfél és a más ellátási területek szakemberei között (civil szervezetek, egészségügyi ellátók).
- ☐ Ügyintézés segítségével hozzájárul az anyagi nehézségekkel küzdők számára a szociális szolgáltatásokhoz, pénzübeli, természetbeni ellátásokhoz való hozzájutáshoz.

Az intézmény e feladatait a Szentés és Nagytőke településeken élő gyermekek, családok vonatkozásában látja el.¹⁰

Gyermekek esélynövelő szolgáltatásai:

A Biztos Kezdet Gyerekház célja a szociokulturális hátrányokkal küzdő, elsősorban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek egészséges fejlődésének biztosítását támogató, fejlődési lemaradását kompenzáló, a szülői kompetenciákat erősítő, a szülő és az óvodába még nem járó gyermek számára együttesen nyújtott társadalmi felzárkózást segítő prevenciós szolgáltatás biztosítása. (Gyvt.38/A. § (1))

A tanoda olyan, elsősorban rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és kivételesen fiatal felnőttek számára nyújtott, önkéntesen igénybe vehető társadalmi felzárkózást segítő, a személyiségfejlődés egészét szem előtt tartó, prevenciós szolgáltatás, amely az Nktv. szerinti kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvétel idején kívül, valamint a tanítási szünetekben segíti elő a szociokulturális hátrányok kompenzálását, a tanulmányok folytatását, a társadalomba való sikeres beilleszkedést, az életpálya-tervezést és a szabadidő hasznos eltöltését.

(2) A tanoda a szolgáltatásait a helyi sajátosságokra és a gyermekek egyéni szükségleteire építve, a szülők bevonásával, a gyermek nevelési-oktatási intézményével, a család- és gyermekjóléti szolgálattal, a család- és gyermekjóléti központtal, a helyben elérhető egyéb, az érintett korosztály számára szolgáltatást nyújtó intézménnyel, valamint szükség esetén a gyermekvédelmi jelzőrendszer egyéb tagjával együttműködve nyújtja. A szolgáltatásnyújtás helyszínén kizárólag tanoda ellátás biztosítható. (Gyvt.38/B. § (1))

A szegénység újratermelődésének két legmeghatározóbb intézménye és színtere a család és az iskola. Az Országgyűlés 2007-ben fogadta el a „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiát, amelynek célja, hogy meghatározza mindazokat a követendő elveket, értékeket, prioritásokat,

---

¹⁰ <https://cssk-szentés.hu/szolgáltatásaink/csalad-es-gyermekjoleti-szolgalat>

fejlesztési területeket és eszközöket, amelyek szükségesek a gyermekszegénység csökkentéséhez és a szegénység újratermelődésének megakadályozásához.

A „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia egy generáció alatt három átfogó célt kíván elérni, melyek

1. Jelentősen, a jelenleginek töredékére csökkenjen a gyermekek és családjaik szegénységének aránya, és ezzel egyidejűleg közeledjenek egymáshoz a gyermekek továbbtanulási esélyei, életkilátásai.
2. Radikálisan enyhüljenek a gyermeki kirekesztés, szegregáció és mélyszegénység szélsőséges formái, csökkenjen az életesélyeket romboló devianciák előfordulása.
3. Alapvetően alakuljon át azon intézmények és szolgáltatások működése és szemlélete, amelyek ma hozzájárulnak a szegénység és kirekesztés újratermelődéséhez. Ezeknek az intézményeknek és szolgáltatásoknak a mainál sokkal nagyobb mértékben kell hozzájárulniuk a gyermekek képességeinek kibontakoztatásához s ahhoz, hogy felnőttként értelmes tevékenységek révén, teljes jogú polgárként kapcsolódjanak be a társadalom életébe.¹¹

A településen nincs se Biztos Kezdet Gyerekház, se tanoda.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái

a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,

b) a családi napközi,

c) a családi gyermekfelügyelet,

d) a házi gyermekfelügyelet,

e) az alternatív napközbeni ellátás.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

¹¹ „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A községben nem működik bölcsőde. A 4.3.1. táblázatban jól látható milyen kevés a 0-3 éves gyermek. Pár éve a HEP keretében az Önkormányzat felmérte, hogy lenne-e igény bölcsődei ellátásra, de nem volt. Ilyen kevés gyermekszámmal rentábilisen nem működtethető bölcsőde semmilyen formában.

f) gyermekvédelem;

A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, törvényes képviselőjének biztosításával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A Szentesi Családsegítő Központ tevékenysége többek között Nagytőkére is kiterjed. Szolgáltatásai:

- ☐ Család- és Gyermekjóléti Központ
- ☐ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
- ☐ Gyermek Átmeneti Otthona
- ☐ Családok Átmeneti Otthona
- ☐ Tanyagondnoki Szolgálat
- ☐ Népkonyha
- ☐ Dózsa-ház Közösségi Tér
- ☐ Kábítószerügyi Egyeztető Fórum
- ☐ Szigligeti Üdülő

A Család- és Gyermekjóléti Központ egyének és családok számára, valamint a gyermekek családban való nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése és/vagy megszüntetése érdekében, igényeiknek és szükségleteiknek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt. Ennek keretében:

- ☒ hatósági (gyámhatóság) intézkedésekhez kapcsolódó szolgáltatási tevékenységet végez,
- ☒ speciális szolgáltatásokat nyújt, valamint
- ☒ szakmai támogatást biztosít a járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgálatok számára

E feladatait a Szentes járás 8 településén (Szentesen, Nagymágocson, Szegváron, Árpádhalmon, Derekegyházon, Eperjesen, Fábiansebestyénen és Nagytőkén) élő gyermekek, családok vonatkozásában látja el.

A hatósági (gyámhatósági, bírósági) intézkedésekhez kapcsolódó szolgáltatási tevékenység legfőbb célja, hogy a gyermek védelme és az őt veszélyeztető körülmény megszüntetése érdekében biztosítsa az adott hatósági intézkedés eredményességét. Ezért a hatósági intézkedéssel érintett gyermekek, családok vonatkozásában részletes gondozási-nevelési terv készül (az érintettekkel közösen). Ennek megvalósítása érdekében az esetmenedzser feladata a családok összetartó erejének megőrzése, támogatása és az átmenetileg sérült vagy hiányzó családi funkciók helyreállításának elősegítése. E tevékenységébe szükség esetén bevon más külső szakembereket, szolgáltatásokat, ellátásokat, valamint azok munkáját összehangolja. A családok gondozása, segítése az esetmenedzserek részéről tervezett – komplex tevékenység, melynek legfontosabb módszere a segítő beszélgetés.

E tevékenység tehát arra irányul, hogy a gyermeket veszélyeztető helyzet mielőbb megszűnjön, ezáltal a gyermek a saját családjában nevelkedhessen tovább, vagy a családjából már kiemelt gyermek a problémák rendezését követően visszatérhessen saját szüleihez.

Abban az esetben, ha a Központ szakemberéhez érkezett jelzést kivizsgálva súlyos elhanyagolást vagy bántalmazást tapasztal, a központ szakemberének törvényi kötelezettsége megfelelő hatósági intézkedésre (védelembevételre, ideiglenes hatályú elhelyezésére, nevelésbe vételére, családba fogadására stb.) javaslatot tenni.

A Család- és Gyermekjóléti Központ által nyújtott speciális szolgáltatások:

Óvodai és iskolai szociális segítség

Az óvodai- és iskolai szociális segítő szakemberek a járás minden köznevelési intézményben megtalálhatók. A felmerülő életvezetési, szociális, szocializációs problémák megoldásához nyújtanak segítséget a gyermeknek, a családjának és az intézmény pedagógusainak. Segítik:

- ☒ a gyermeket az intézménybe való beilleszkedésében, tanulmányi kötelezettségei teljesítésében, és az azt akadályozó tényezők feltárásában, megoldásában;
- ☒ a köznevelési intézmény gyermekvédelmi tevékenységének ellátását, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetését;
- ☒ az intézményben esetlegesen kialakult konfliktusok (gyermek – gyermek, gyermek – pedagógus, szülő – pedagógus) feloldását,
- ☒ az intézmény sport-, szabadidős és kulturális rendezvényeinek megvalósulását, részt vesznek a tantestületi és szülői értekezleteken.

Az óvodai- és iskolai szociális segítő szakemberek rendszeres fogadóórákat tartanak. A szolgáltatást az egyéni segítség, tanácsadás, valamint a csoportokban és a közösségekben végzett szociális segítség eszközeivel biztosítják. Súlyosabb, vagy kompetenciáin túlmutató problémák észlelése esetén egyéb szakembereket vonnak be a segítő folyamatba.

Jogi tanácsadás

Előzetes bejelentkezés és időpontegyeztetést követően bárki ingyenesen és személyesen kérhet jogi problémáinak megoldásához tanácsot az intézmény jogászától.

Pszichológiai tanácsadás

Előre egyeztetett időpontban a járás területén élő gyermekek és felnőttek részére biztosít pszichológiai megsegítést rövid, legfeljebb néhány alkalomból álló tanácsadási szinten.

Mediáció

A mediáció (közvetítés) egy speciális konfliktuskezelő eljárás. Két vagy több fél vitájának rendezésében egy semleges, harmadik fél (mediátor) jár közben, segít egy kölcsönösen elfogadható egyezség, megállapodás létrehozásában. A mediátor nem ítélkezik, nem dönt, a döntéseket a vitában álló felek hozzák meg. A mediáció előnye, hogy gyors, hatékony, rövid ideig tart, diszkrét, olcsóbb, mint bíróság, erősíti a felek közötti bizalmat és együttműködést a korrekt kapcsolat fennmaradását.

Legfőbb területei kamasz-szülő, párkapcsolati és válási (pl. gyermekelhelyezés) mediáció.

Család- és párterápia

A családterapeuta abban segít, hogy a felmerült családi, kapcsolati, kommunikációs, pszichés problémákat, élethelyzeteket, krízishelyzeteket, a családon belüli működési zavarokat a család tagjai közösen oldják meg. A terápia alatt a családtagok megtanulnak egy hatékonyabb konfliktuskezelést, jobban meghallják, meghallgatják, megértik egymást, nyíltabbá, érthetőbbé válik közöttük a kommunikáció. Mivel a családtagok kölcsönösen hatnak egymásra, mindegyikük változása segít abban, hogy egy új, harmonikusabb családi rendszer alakuljon ki. Így a terápia nemcsak a jelenlegi problémákat kezeli, hanem hozzájárul ahhoz is, hogy a jövőben a szülők már egy jobb szülői/családi mintát adjanak át a gyermekeiknek.

A családterápiával kezelhető problémák: gyermek tanulási, magatartási, szorongásos problémái, önértékelési zavarai, testvérféltékenység, konfliktusos szülő-gyerek kapcsolat, gyermeknevelési nehézségek (dackorszak, serdülőkor), válás feldolgozása stb.

A párterápiával kezelhető helyzetek: felkészülés a házasságra, gyermekvállalás, párkapcsolati problémák, házastársi viták, konfliktuskezelési nehézségek, eltávolodás, szerepkonfliktusok, hűtlenség, bizalomvesztés, bizalom helyreállítása stb.

Kapcsolattartási ügyelet

A kapcsolattartási ügyelet (előzetes írásos megállapodás alapján) a gyermek, valamint a különélő, kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára biztosítja a találkozás lehetőségét és az együttlétre alkalmas semleges helyszínt.

A gyámhivatal vagy a bíróság elrendelhet felügyelt kapcsolattartást is, melynek során az intézmény a kapcsolattartás felügyeletét ellátó szakembert is biztosít.

Külön megállapodás alapján a szolgáltatást a nevelőszülőnél, a gyermekotthonban elhelyezett gyermek és a kapcsolattartásra jogosult vér szerinti szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy között is biztosíthatja.

Kórházi szociális munka

A kórházi szociális munkás szakember feladata, a szentesi Kórház szülészeti-nőgyógyászati osztályán a válsághelyzetben lévő vagy fiatalos anyák és gyermekeik segítése, valamint a gyermekosztályon a gyermekelhanyagolás és bántalmazás miatt bekerült gyermekek esetében a megfelelő intézkedések megtétele, egyéb segítő szolgáltatások megajánlása.

A szülészeti-nőgyógyászati osztályon krízishelyzet esetén támogatja az anyát anyaságának elfogadásában, helyzete stabilizálásában, szociális problémáiknak megoldásában, tájékoztatást nyújt a különböző szociális ellátásokról, támogatásokról. Szükség esetén tájékoztatást ad az örökbeadás lehetőségéről, az eljárás menetéről, vagy segíti az anyát, hogy gyermekével közösen átmeneti gondozási formában kapjon elhelyezést.

Készenléti szolgálat

A készenléti szolgálat az intézmény nyitvatartási idején túl (éjszaka, hétvégén és ünnepnapokon) azonnali beavatkozást igénylő, súlyos szociális vagy mentálhigiénés probléma, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló gyermekek, családok, felnőtt személyek, számára nyújt telefonon azonnali, szakszerű támogatást. A külső beavatkozást igénylő esetekben közreműködik az intézkedésre jogosult szervek/hatóság (pl.: rendőrség, mentők értesítése) mozgósítása tekintetében is.

Utcai és lakótelepi szociális munka

E szolgáltatás célja elsősorban a veszélyeztetett, az utcán kallódó, csellengő, az iskolai tanóráról kimaradó, vagy a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermekek, fiatalok felkutatása, velük való kapcsolatteremtés és bizalomépítés, számukra a szükséges segítség nyújtása és alternatívák megajánlása szabadidejük eltöltésére.

Fontos célkitűzés továbbá, hogy:

- ☐ a fiatalok közösségi szükségleteinek, igényeinek megismerése, adott esetben azok megvalósulásának segítése;
  - ☐ gyermekek veszélyeztetettségének csökkentése, közvetlen kapcsolatteremtéssel és megfelelő tájékoztatással, a jelzett problémáikhoz igazodó segítség megadásával, vagy szolgáltatások közvetítésével;
  - ☐ a deviáns csoportokhoz való csatlakozás megelőzése, az iskola világába való „visszatérés” segítése;
  - ☐ alternatív szabadidős programok (csoportok, rendezvények, sportversenyek) szervezése.
- Az utcai és lakótelepi szociális munka bázishelye a Dózsa-ház Közösségi tér.

Család- és Gyermejkölési Szolgálat tevékenységét ld. 4.3. d) pontban.

Gyermekek Átmeneti Otthona (GYÁO)

Otthonoszerű elhelyezés formájában együttes lakhatást és ellátást biztosít a családi krízis következtében védelmet kereső, vagy a szociális krízisbe került és ezáltal átmenetileg otthontalanná vált gyermekek és édesanyjuk számára. E mellett az intézmény azon gyermekek számára is biztosítja szolgáltatásait, akiknek családjában olyan zavarok, átmeneti nehézségek keletkeztek, melyek veszélyeztethetik a gyermek egészséges fejlődését. Az átmeneti gondozás feladata, az alapellátás keretein belül a családban nevelkedő gyermeket ideiglenes jelleggel az életkorához, egészségi állapotához és egyéb szükségleteihez igazodó ellátásban, gondozásban részesítse.

A GYÁO célja, hogy ideiglenes jelleggel helyettesítse vagy segítse a gyermek gondozásában, nevelésében akadályozott szülő gondoskodását. Megelőzze a gyermek családjából történő kiemelését, biztosítsa a gyermek védelmét, növelje a család megtartó erejét és segítse a családi és társadalmi kapcsolatok helyreállítását.

A GYÁO átmeneti jellegű, a fennálló probléma megszűnéséig, de legfeljebb 12 hónapos időtartamra nyújt ellátást, azonban indokolt esetben, a tartózkodási idő ismételt felülvizsgálat után legfeljebb 6 hónappal meghosszabbítható.

Az intézményben elhelyezést kaphatnak:

- ☐ a családi vagy házastársi krízis elől menekülő (testileg, lelkileg, fizikálisan, verbálisan bántalmazottak), illetve egyéb ok miatt lakhatási problémával küszködő édesanyák és gyermekeik;
- ☐ hasonló okok miatt nehéz helyzetben lévő várandós anyák akár gyermek nélkül is;

- ☐ gyermekek, ha a szülő átmenetileg nem tudja biztosítani az ellátásukat (pl. a szülő kórházi kezelésének időtartamára);
- ☐ otthonukat valamely ok miatt átmenetileg elhagyó és itt elhelyezést kérő gyermekek (erről a szülőket haladéktalanul tájékoztatni kell).

Az intézmény ellátási területe a Szentesi járás: Árpádhalom, Derekegyház, Eperjes, Fábiánsebestyén, Nagymágocs, Nagytőke, Szegvár, Szentés.

Az intézményben 6 lakószobában egyszerre legfeljebb 23 fő, azaz 6 anya és gyermekei helyezhetőek el.

A bentlakás időtartama alatt az intézmény pszichológiai, jogi, szociális, mentálhigiénés és ügyintézési segítséget nyújt annak érdekében, hogy az elhelyezést kiváltó probléma mielőbb megszűnjön és a család önállóan tudja biztosítani saját lakhatását és a gyermekek ellátását.

Családok Átmeneti Otthona

Otthonszerű elhelyezés formájában együttes lakhatást és ellátást biztosít a családi krízis következtében védelmet kereső, vagy a szociális krízisbe került, és ezáltal átmenetileg otthontalanná vált gyermekes családok (szülők és gyermekeik) számára. Szolgáltatásaival a család egyben tartását, a gyermekek védelmét, a családi és társadalmi kapcsolatok helyreállítását, az önálló életvezetés kialakítását segíti elő.

Az intézmény ellátási területe a Szentesi járás: Árpádhalom, Derekegyház, Eperjes, Fábiánsebestyén, Nagymágocs, Nagytőke, Szegvár, Szentés.

Az intézményben 8 lakószobában egyszerre legfeljebb 33 fő, de legfeljebb 8 család helyezhető el.

A bentlakás időtartama alatt az intézmény pszichológiai, jogi, szociális, mentálhigiénés és ügyintézési segítséget nyújt annak érdekében, hogy az elhelyezést kiváltó probléma mielőbb megszűnjön és a család önállóan tudja biztosítani saját lakhatását és a gyermekek ellátását.¹²

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. 2016. januárjától két szakterület van.

1. a Szentesi Családsegítő Központ Család- és Gyermekejóléti Szolgálat, ahol alapellátás keretein belül gondozzák az eseteket helyi szinten.

2. Szentesi Családsegítő Központ Család-és Gyermekejóléti Központja, ahol a hatósági intézkedés alá vont esetek kezelése, koordinálása történik meg (tehát védelembe vett, nevelésbe vett, családba fogadott gyermekek vagy ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek és családjaik) járási szinten.

Készenléti szolgálatot működtetnek az intézmény nyitvatartási idején túl (éjszaka, hétvégén és ünnepnapokon). Az azonnali beavatkozást igénylő, súlyos szociális vagy mentálhigiénés probléma, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló gyermekek, családok, felnőtt személyek számára nyújtanak telefonon azonnali, szakszerű támogatást. A külső beavatkozást igénylő esetekben közreműködnek az intézkedésre jogosult szervek/hatóság (pl.: rendőrség, mentők értesítése) mozgósítása tekintetében is.

Orosházán a Szociális- és Fejlesztő Központ működtet Regionális Krízisambulanciát, ahol szociális

---

¹² <https://cssk-szentes.hu/>

szakember, pszichológus és jogász segítségével érhető el ingyenesen.

Szolgáltatásaik:

- ☐ információnyújtás akár név nélkül is (személyesen, e-mailen, telefonon)
- ☐ pszichológiai, életvezetési tanácsadás (egyéni és csoportos formában)
- ☐ jogi tanácsadás (beadványok készítése gyermekelhelyezés, kapcsolattartás, büntetőjogi eljárások és egyéb ügyekben)
- ☐ csoportos foglalkozások, tréningek.

Elérhetőségeik: +36 30/781-79-51; oroshaza.krizisambulancia@segelyszervezet.hu;

www.aszeretnemart.hu

Az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat elsőrendű célja, hogy segítséget nyújtson a kapcsolati erőszak és az emberkereskedelem áldozatainak és szükség esetén gondoskodjon az elhelyezésükről.

A Telefonszolgálat állandó elérhetőséget kíván biztosítani minden bajba jutott és azonnali segítséget kérő embernek a nap minden órájában, az ország egész területén és külföldön, rendelkezésre kíván állni mindenki számára, akinek szüksége van rá.

Az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat a nap 24 órájában Magyarországról ingyenesen elérhető a +36 80 20 55 20 telefonszámon.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat évente több programot is szervez, külön odafigyelve a szünidőre és az ünnepekre. Az általuk szervezett rendezvényekben mindig helyet kapnak az egészségfejlesztési és a sport programelemek.

A kültéri sport parkot igyekeznek saját erőből az igények szerint bővíteni.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

Az Önkormányzat feladata az étkeztetés megszervezése, biztosítása, amely kötelezettségét minden évben teljesíti.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

nem releváns

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzatnak nincs tudomása ilyen esetről.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

Nincs információja ilyenről az Önkormányzatnak.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek definíciója a 4.1. b) pontban megtalálható.

Kiemelt	figyelmet	igénylő	gyermekek,	tanulók:			
a)	különleges	bánásmódot	igénylő	gyermek,	tanuló:		
aa)	sajátos	nevelési	igényű	gyermek,	tanuló,		
ab)	beilleszkedési,	tanulási,	magatartási	nehézséggel	küzdő	gyermek,	tanuló,
ac)	kiemelten	tehetséges	gyermek,	tanuló			

(Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékossg együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja. (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermek, tanuló (BTMN) az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 2. pont).

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban. A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható.

A Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek a nevelési-oktatási intézményekben megkapják a segítséget.

A Kozmutza Flóra Általános Iskola és Szakiskola Rigó Alajos Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény fogadja Szentesen a Csongrád-Csanád Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottsága által kiállított szakvéleménnyel rendelkező tanulásban akadályozott gyermekeket.

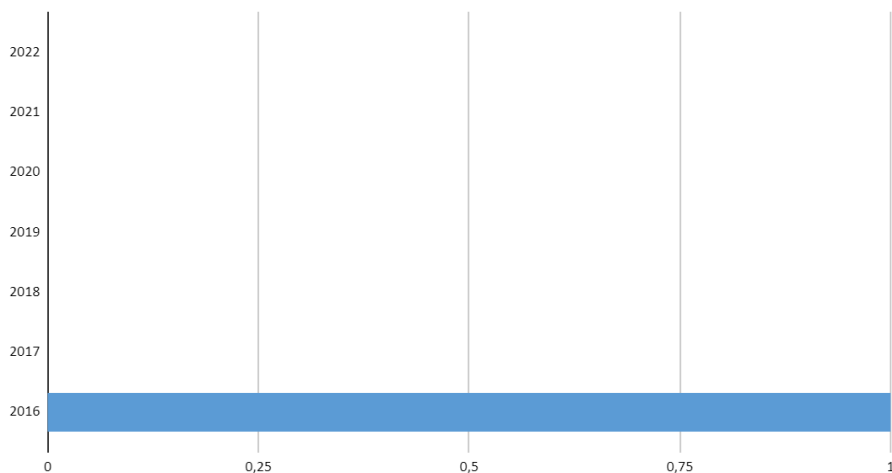
A fogyatékossgal élő gyermekek családjainak a Szentesi Családsegítő Központ munkatársai fogyatékossgai tanácsadás keretében nyújtanak segítséget.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermek aránya az óvodás gyermekben belül
	Fő	Fő	%
2016	15	1	6,67
2017	12	0	0,00
2018	9	0	0,00
2019	10	0	0,00
2020	7	0	0,00
2021	11	0	0,00
2022	11	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermek
aránya az óvodás gyermekben belül

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül
	Fő	Fő	%
2016	0	0	0,00
2017	0	0	0,00
2018	0	0	0,00
2019	0	0	0,00
2020	0	0	0,00

2021	0	0	0,00
------	---	---	------

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2017	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2018	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2019	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2020	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2021	0	0,00	0	0,00	0	0,00

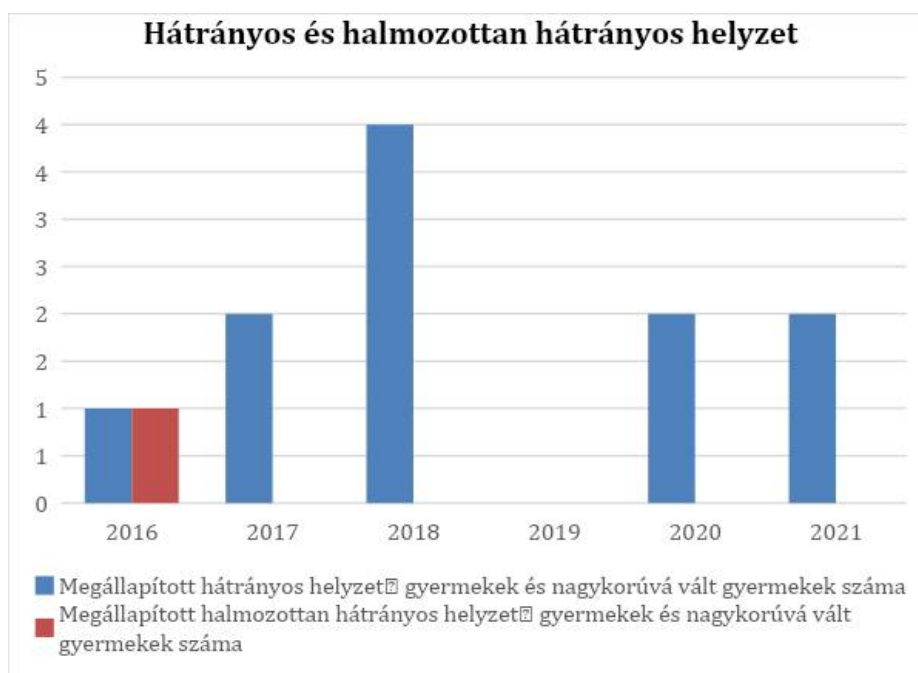
Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma
	fő	fő
2016	1	1
2017	2	0
2018	4	0
2019	0	0
2020	2	0
2021	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nagytőkén nincs általános iskola. A gyerekek a szentesi általános iskolákba járnak 1996 szeptembere óta. Az óvoda a Szentesi Felsőpartú Óvoda tagóvodájaként működik.

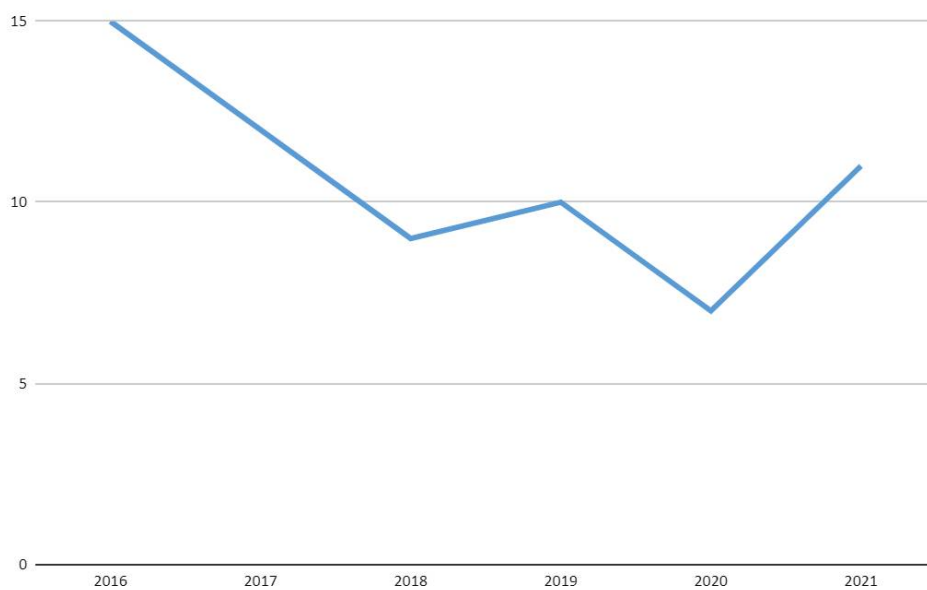
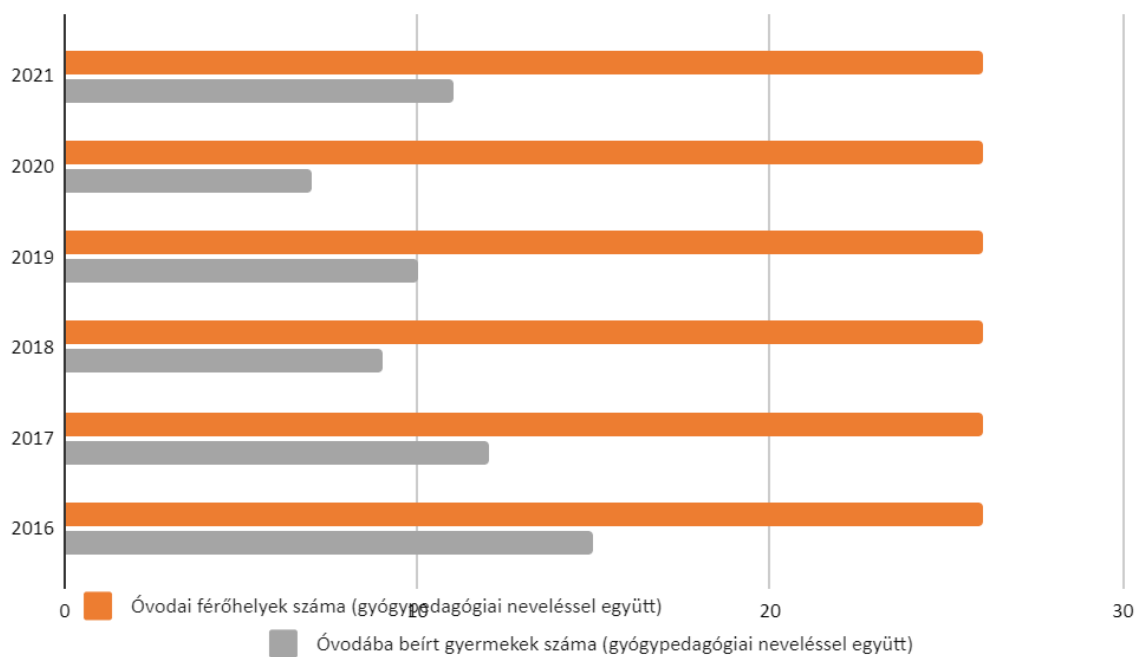
b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	10	1	26	1	15	0	0	15
2017	4	1	26	1	12	0	0	12
2018	16	1	26	1	9	0	0	9
2019	13	1	26	1	10	0	0	10
2020	12	1	26	1	7	0	0	7
2021	15	1.	26	1	11	0	0	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Óvodai férőhelyek

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban
	db	db	db	fő	%
2016	0	0	0	0	0,00
2017	0	0	0	0	0,00
2018	0	0	0	0	0,00
2019	0	0	0	0	0,00
2020	0	0	0	0	0,00
2021	0	0	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A járásban országos szinten is egyedülálló óvoda-, iskolapszichológiai hálózat működik. Jelen vannak minden óvodában és általános iskolában. Az infrastrukturális háttér a Pedagógiai Szakszolgálat miatt adott; bútorokkal, korszerű eszközökkel rendelkeznek, melyeket pályázatoknak és adományoknak köszönhetően fejlesztenek. Az intézmények többségében élhető módon meg tudják szervezni a foglalkozások zavartalanságát. Az óvodás gyermekek fejlesztését az óvodákban, az iskolások fejlesztését és csoportos pszichológiai ellátását az iskolákban végzik, így a szülők időbeosztásától nem függ egy-egy terápia sikere. A logopédiai ellátást is megkapják az oktatási intézményekben a gyermekek. Az ambulancián elsősorban pszichológiai terápiákat tartanak. Pályaválasztási tanácsadást az általános iskolák 7. és 8. osztályában látnak el csoportos tájékoztatás formájában. Természetesen egyéni igények alapján is végzik a pályatanácsadást, mely konkrét és egyénre szabottabb. Pár évente Most Megmutatom Magam Fesztivált szerveznek, melynek célja, hogy a Szakszolgálat gondozásában álló gyerekek - akik pszichológiai, logopédiai,

fejlesztő pedagógiai vagy gyógytestnevelés ellátásban részesülnek - kapjanak egy lehetőséget arra, hogy megmutathassák a környezetüknek, hogy ők is tehetségesek valamely területen. Célcsoportjuk továbbá a nevelési-oktatási intézményekben integráltan tanuló SNI és BTMN gyerekek, akiknek különösen szükségük van arra, hogy önbizalmukat ily módon erősíteni tudják.

Az óvodai- és iskolai szociális segítő szakemberek munkája fentebb, a 4.3 f) pontban került bemutatásra.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

közoktatási intézmény hiányában nem releváns

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

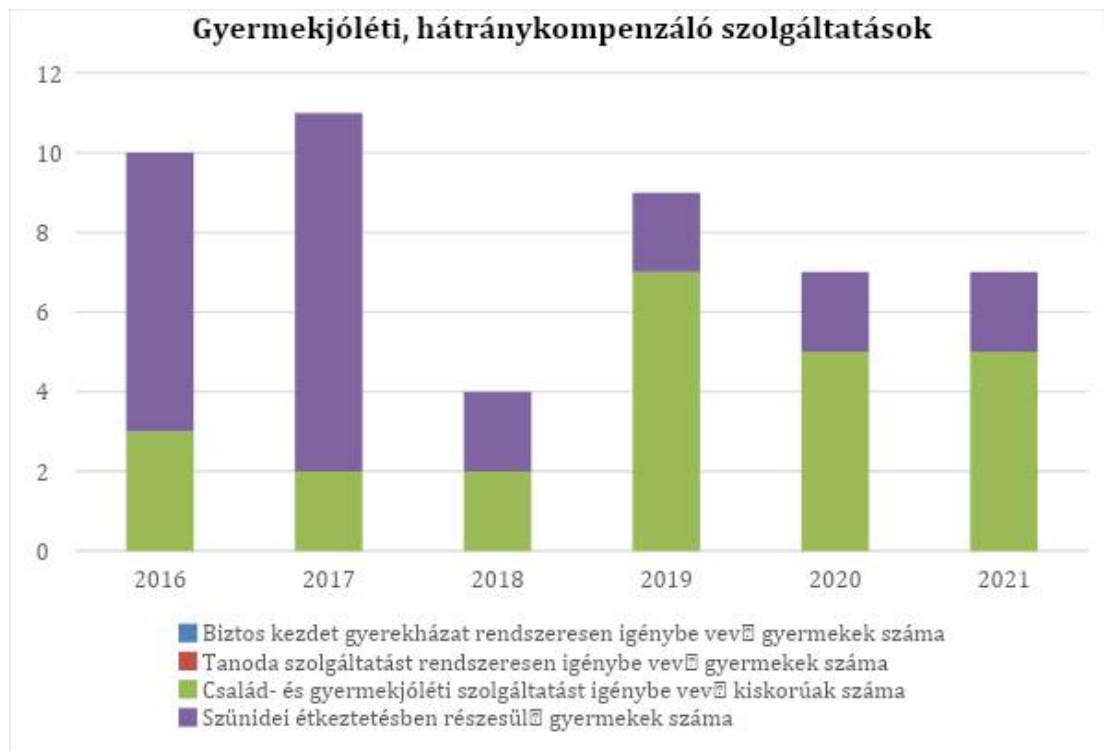
közoktatási intézmény hiányában nem releváns

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	0	0	3	7
2017	0	0	2	9
2018	0	0	2	2
2019	0	0	7	2
2020	0	0	5	2
2021	0	0	5	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Biztos Kezdet Gyerekház és Tanoda szolgáltatás nincs Nagytőkén.

Család- és gyermekjóléti szolgáltatások Ld. a 4.3 pontot.

Szünidei étkeztetés Ld. 4.3 pont i) alpontja.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Nagytőkén a születésszám alacsony: mind kevesebb a gyerek a faluban. A település elöregedő.

A veszélyeztetett gyermekek száma és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma minimális. Védelembe vételre sem került sor 2016 óta.

A család és gyermekjóléti szolgálat helyi szinten koordinálja a gyermekek veszélyeztetettségét, illetve családok, személyek krízishelyzetét észlelő-és jelzőrendszer működését, melynek tagjai: orvosok, védőnők, pedagógusok, a rendőrség, a szociális és egyéb intézmények, hatóságok szakemberei.

Nincs bölcsőde és/vagy családi napközi, de nincs is igény ilyen jellegű intézményekre az érintett lakosok körében.

Csak óvoda működik a községben, iskolába Szentesre járnak be a gyerekek. Nagyon alacsony a helyi óvodások száma, ami veszélyezteti az óvoda fennmaradását.

A Szentesi Családsegítő Központ széleskörű szolgáltatásai a nagytőkeiek által is igénybe vehetőek, közülük több helyben is elérhető.

A korai fejlesztést a Csongrád-Csanád Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat szentesi tagintézménye szakember gárdája látja el az óvodában. Az iskolában Szentesen szintén megkapják a fejlesztő foglalkozásokat a gyermekek.

A községben az egyetlen védőnő is kikerült az önkormányzat fennhatósága alól.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nagyon alacsony a helyi óvodába beíratott gyermekek száma, ami veszélyezteti az óvoda fennmaradását.	a helyi óvodai nevelés-oktatás népszerűsítése, előnyeinek megismerttetése
2023. július 1-től a védőnőnek nem az önkormányzat a munkáltatója, aki fontos tagja a jelzőrendszernek.	a polgármesternek a jelzőrendszer tagjaival való kapcsolattartás erősítése és éves tanácskozásokon való részvétel, kapcsolatfelvétel és -tartás a járási szintű Család- és Gyermekegészségügyi Központtal
A gyerekek már 6 éves koruktól más településre járnak iskolába, azaz nagyon korán "elkerülnek" a településről, ezáltal nehezebb velük a kapcsolattartás.	helyi identitás erősítő programok szervezése főleg a szünidőkben és az ünnepekhez kapcsolódóan

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

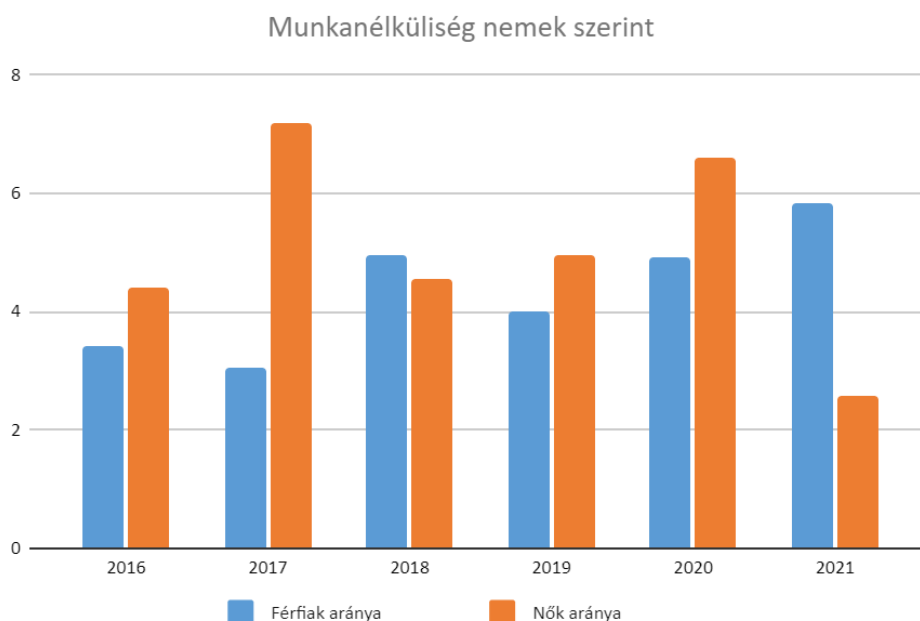
Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
	%	%	%
2016	3,41	4,41	3,91%
2017	3,03	7,19	5,11%
2018	4,94	4,55	4,75%
2019	4	4,96	4,48%
2020	4,9	6,61	5,76%
2021	5,84	2,59	4,22%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

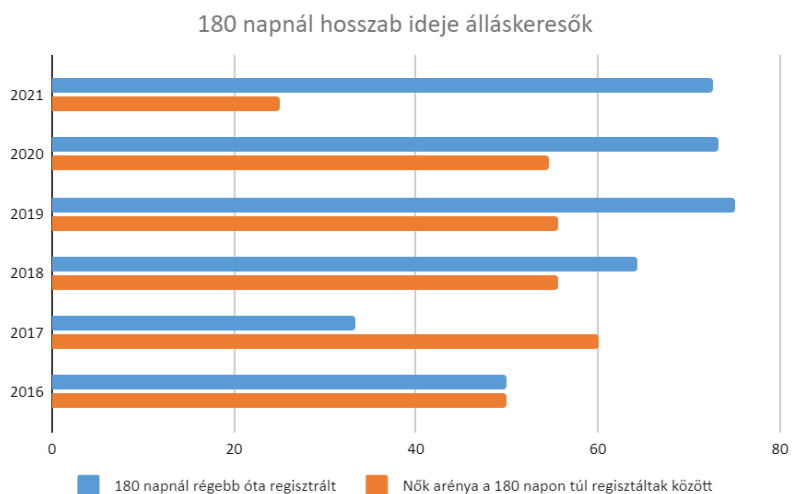
Az állandó népességből a női nyilvántartott álláskeresők aránya általában magasabb, mint a férfiak aránya. Jelentős eltérést mutat a 2021. év, ahol a női nyilvántartott álláskeresők majdnem feleannyian vannak, mint a férfi álláskeresők.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2016	50	50
2017	33,33	60
2018	64,29	55,56
2019	75	55,56
2020	73,33	54,55
2021	72,73	25

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

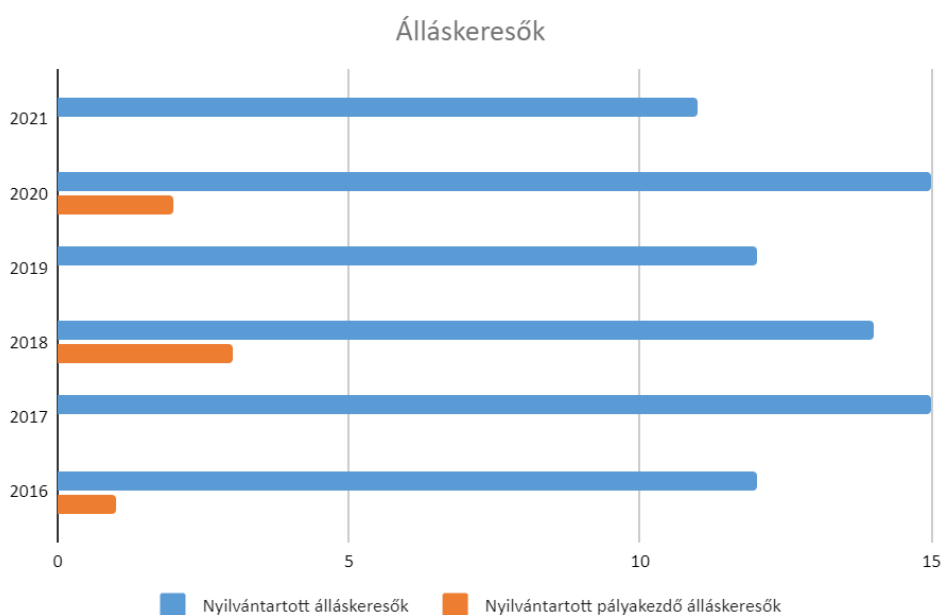

Az utóbbi három évben a nyilvántartott álláskeresők több, mint 70%-a 180 napnál hosszab ideje regisztrált, azaz tartós munkanélküli. Ezen belül – 2021. év kivételével - több, mint 50% a nő. Ez a mélyszegénység felé vezető út, amelyben a nők nagyobb mértékben érintettek.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	fő	Fő
2016	12	1
2017	15	0
2018	14	3
2019	12	0
2020	15	2
2021	11	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők közül csekély mértékű a pályakezdő álláskereső.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nem áll rendelkezésre ilyen adat.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Országos viszonylatban a fiatal, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők elhelyezkedési esélyei nagyon alacsonyak, ugyanakkor a képzettséggel, iskolai végzettséggel rendelkező családos nők esetében is megfigyelhető a hátrányos megkülönböztetés a gyermekvállalásból adódó esetleges problémák - otthoni gyermeknevelés, betegség esetén táppénz- miatt. A magasan képzett női munkavállalók esetében a munkáltatók alapvetően azt feltételezik, hogy a gyermekvállalás miatt kiesett idő szakmai fejlődése nem pótolható.

Helyi viszonylatban a közmunka program keretében tudnak munkát biztosítani számukra.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség).

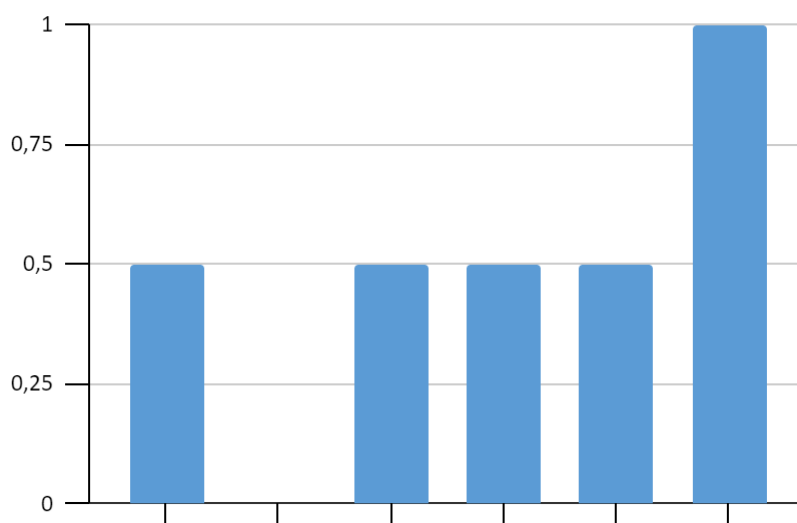
5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

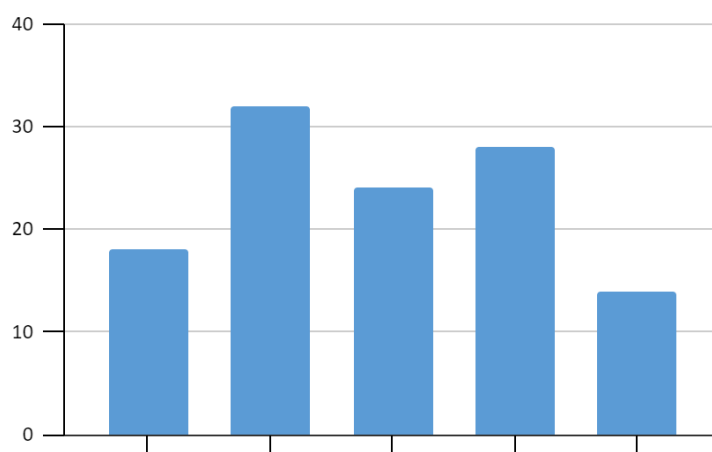
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	9	18,00
2017	0	2	-
2018	1	16	32
2019	1	12	24,00
2020	1	14	28,00
2021	1	14	14,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Védőnői álláshelyek (db)

Egy védőnőre jutó gyermekek száma (fő)

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés.

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Nagytókéén nincs bölcsőde és családi napközi, de az érintett lakosság kérdőíves felmérése alapján igény sincs ezekre az intézménytípusokra. Így a nők vagy idősebb otthon lévő családtagjaikra bízhatják a gyerekeket, ha munkát akarnak vállalni, vagy szentesi családi napközibe hordhatják be gyermekeiket. A családi napközik kis létszámkeretük miatt nem nyújtanak megoldást. Ráadásul korlátozott azok száma, akik ezt a szolgáltatást meg tudják fizetni.

A védőnői ellátásról bővebben a 4.3. a) pontban olvasható.

Egy óvoda működik, mint a Szentesi Felsőpartú Óvoda tagóvodája.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés lényege, hogy a fogamzóképes heteroszexuális pár megtervezi, hogy mikor szeretnének gyermekeket és a születésszabályozás különféle módszerei segítségével ezt a tervet a gyakorlatban megvalósítják. Magyarországon a kifejezést két részben értelmezik: mennyiségi családtervezés alatt az utódok számának meghatározását, míg minőségi vagy tudatos családtervezés alatt a veleszületett rendellenességek és a koraszülés megelőzését értik. A szélesebb értelemben vett családtervezésbe azonban beletartozik a serdülők szexuális nevelése, a nemi úton terjedő betegségek elleni védekezés és azok kezelése, a terhesség előtti tanácsadás és gondozás, maga a terhesgondozás, illetve a fogamzóképtelen párok számára biztosított mesterséges megtermékenyítési programok.

A családtervezés elsődleges célja, hogy bárki, aki gyermeket szeretne, meg tudja határozni, hogy mikor és hogyan vállalja. A családtervezés másik fontos célkitűzése, hogy biztosítsa a gyermeket tervező párok vagy egyedülálló szülők számára a gyermek kihordásához és felneveléséhez szükséges anyagi, szociális, emocionális biztonságot és támogatást.

A családtervezés egyik fontos szempontja, hogy biztosítsa mind az anya, mind a születendő gyermek egészségét.

A fejlett országokban a családtervezési szolgáltatásokat elsősorban az állam biztosítja egészségügyi és szociális intézményein, valamint az oktatási rendszeren keresztül.

Családtervezési módszerek:

- ☐ Tanácsadás
- ☐ Fogamzásgátlás
- ☐ Mesterséges megtermékenyítés
- ☐ Örökbefogadás
- ☐ Abortusz

Helyben a nagytőkeiek a háziorvoshoz és a védőnőhöz fordulhatnak tanácsadásért. Szentesen van lehetőség állami egészségügyi intézmény szolgáltatásainak igénybevételére.

Az állami családtervezés célkitűzése, hogy a születendő gyermekek számának szabályozásával segítsék elő a gazdaság és az életszínvonal növekedését.

A magyar kormány Otthonteremtési és családtámogatási programja több lehetőséget is kínál a családok számára. Ezek:

- ☐ a legismertebbek a CSOK és a lakásfelújítási támogatás
- ☐ Adójóváírás önszegélyező pénztári kifizetés után
- ☐ Babakötvény
- ☐ Babaváró hitel
- Nagycsaládosok autóvásárlási támogatása
- ☐ Diákhitel-elengedés

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak az egyik legsúlyosabb társadalmi probléma.

Az isztambuli egyezmény az első olyan nemzetközi eszköz, amelynek célja a nők elleni erőszak felszámolása azáltal, hogy átfogó jogi és szakpolitikai intézkedéseket határoz meg az ilyen erőszak megelőzésére, valamint az áldozatok védelmére és megsegítésére. Ezek közé tartoznak az adatgyűjtésre, a tudatosításra, a nők elleni erőszak bűncselekménnyé nyilvánítására és a segítő szolgáltatások nyújtására vonatkozó intézkedések. Az egyezmény emellett a menekültügy és a migráció területén jelentkező nemi alapú erőszak problémájával is foglalkozik.

A megállapodást – amely 2014. április 1-jén lépett hatályba – az EU 2017. június 13-án írta alá.¹³ Magyarország a mai napig nem ratifikálta az Egyezményt.

Tanulmányok támasztják alá, hogy a Covid alatt megnőtt a családon belüli bántalmazások száma.

Országos Áldozatsegítő Szolgálat működik, melynek szakmai irányítása az Igazságügyi Minisztériumhoz tartozik és a fővárosi és a megyei kormányhivatalok működtetik.

Az áldozatsegítésben részt vesznek:

1. áldozatsegítő civil szervezetek
2. áldozatsegítő állami szervek (ÁSSZ)

---

¹³ <https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2023/02/21/combating-violence-against-women-council-requests-the-consent-of-the-european-parliament-to-conclude-the-istanbul-convention/>

3. rendőrség

Az Igazságügyi Minisztérium maga is végez áldozatsegítő tevékenységet akként, hogy működteti a nap 24 órájában hívható, ingyenes áldozatsegítő vonalat: 06 80/225-225

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Ezekről a szolgáltatásokról a 4.3. g) és f) pontokban található részletes információ.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők a közéletben ugyanolyan eséllyel érvényesülnek, mint férfi kollégáik. A megfelelő végzettséggel, szakmai tapasztalattal rendelkező hölgyek ugyanolyan bérért ugyanolyan szerepet láthatnak el, mint a férfiak.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az önkormányzat tudomása szerint nincs kirívó probléma a településen.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Magas a tartós, 180 napon túli munkanélküliek száma és azon belül a nők aránya. Elhelyezkedésüket nehezíti, hogy nincs helyben munkalehetőség és Magyarországon még nem eléggé elterjedtek a távmunkában, otthon végezhető munkakörök. Csak óvoda van Nagytőkén, sem bölcsőde, sem oktatási intézmény nincs.

A munkáltatók körében még mindig élnek a nőkkel szembeni sztereotípiák, úgy mint a fiatal gyermektelen nő úgyis majd szülni fog vagy a gyermekes nőknél pedig a gyermek gyakori betegsége miatt sokat fog hiányozni a szülő. Ezek nem könnyítik meg az elhelyezkedésüket.

A Covid alatt és után megnőtt a családon belüli erőszakok száma.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nők nem elég tájékozottak sem a munkahelyi diszkrimináció, sem a családon belüli erőszak terén, de a lakosság sem tudja, mit tehet, hogyan segíhet jól.	A közösségi programok lehetővé teszik a találkozást, a bizalmas légkört, ahol ismeretátadás, segítségnyújtásra is sor kerülhet
Az erőszak áldozatává válás kockázata magas a nők körében.	Folyamatosan elérhető tájékoztató anyagok, az Áldozatsegítő Szolgálat és krízis esetén igénybevehető szolgáltatásokról szóló információk és elérhetőségek kihelyezése könnyen, feltűnés nélkül elérhető helyen, szükség esetén aktualizálás

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

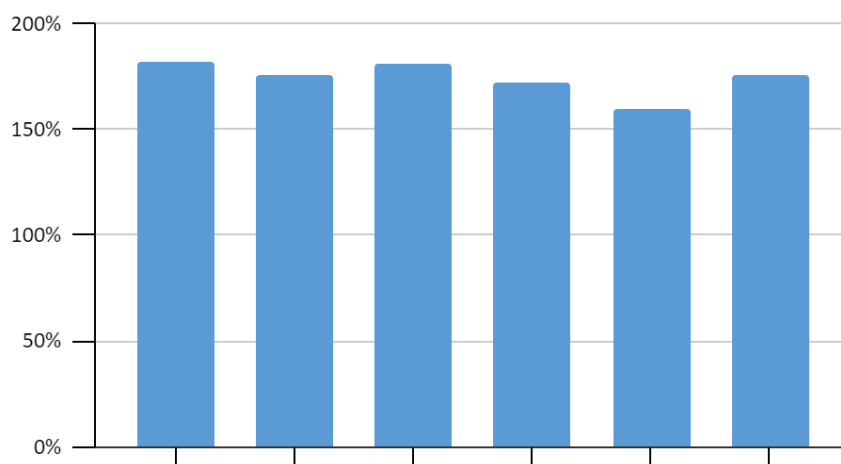
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2016	82	45	182,22%
2017	81	46	176,09%
2018	78	43	181,40%
2019	81	47	172,34%
2020	80	50	160,00%
2021	86	49	175,51%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Öregedési index (%)

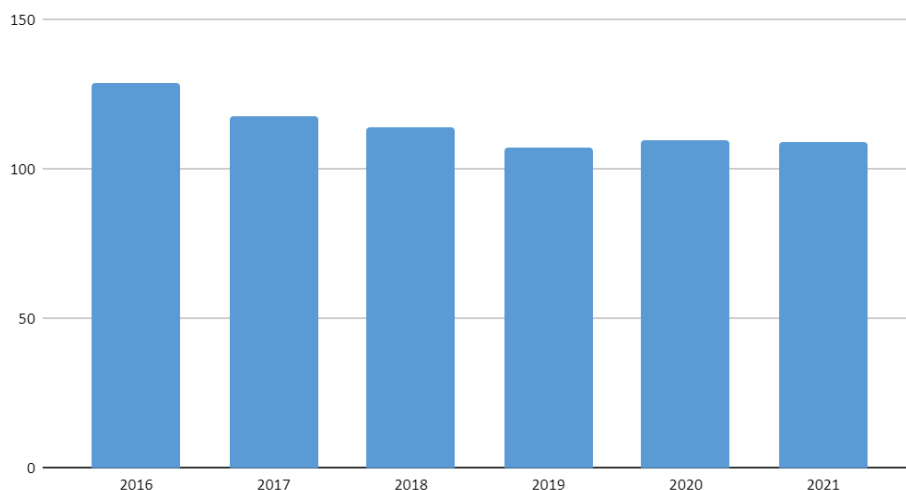

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

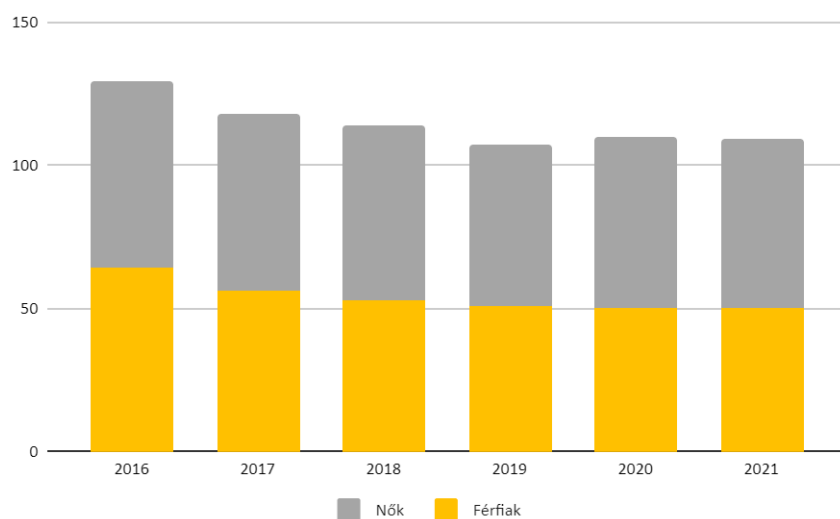
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2016	64	65	129
2017	56	62	118
2018	53	61	114
2019	51	56	107
2020	50	60	110
2021	50	59	109

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nyugdíjasok száma

Nyugdíjasok nemek szerinti megoszlása

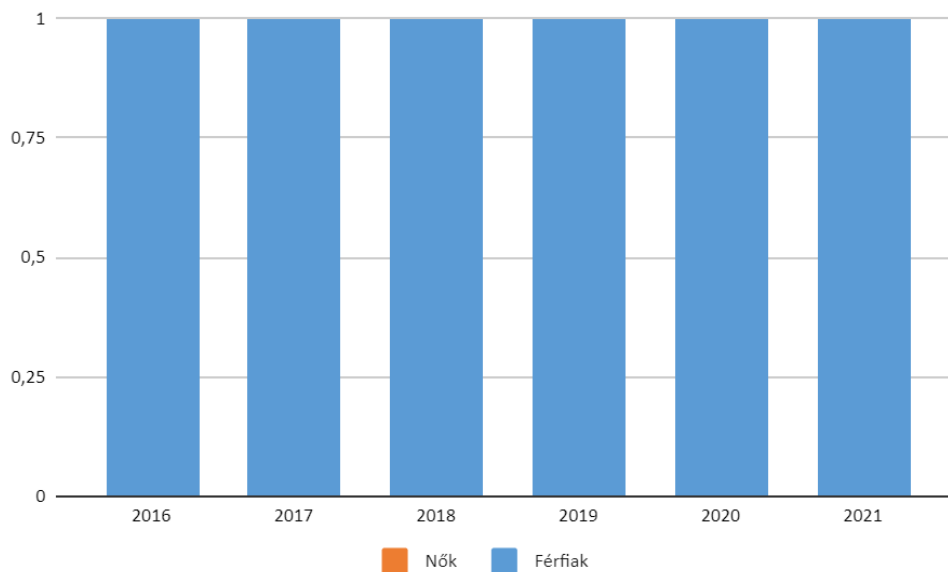
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő)
2016	1	0	41	38	0	9	n.a.
2017	1	0	37	34	0	10	0
2018	1	0	37	33	0	10	0
2019	1	0	36	30	0	10	0
2020	1	0	39	33	0	11	0
2021	1	0	40	35	0	9	0

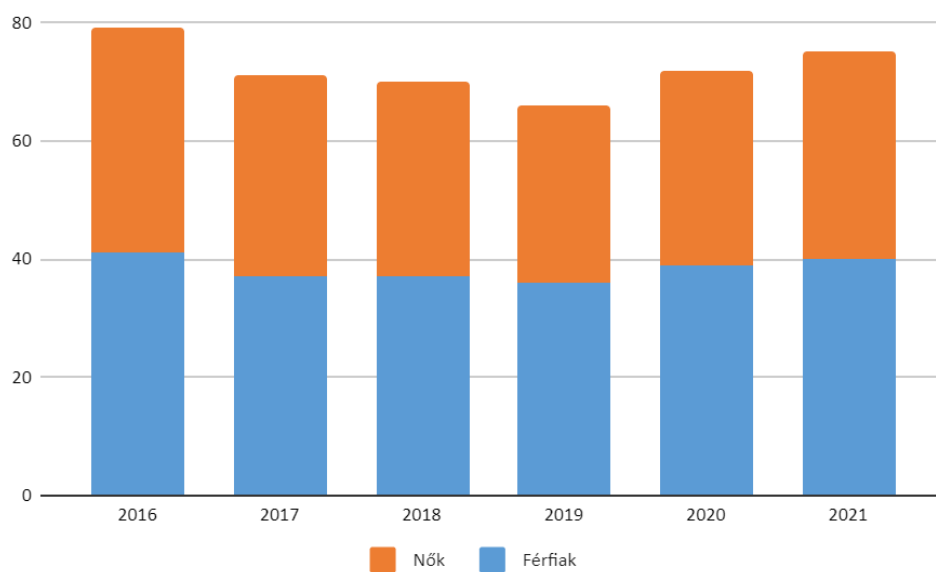
Forrás: TeIR, KSH Tstar

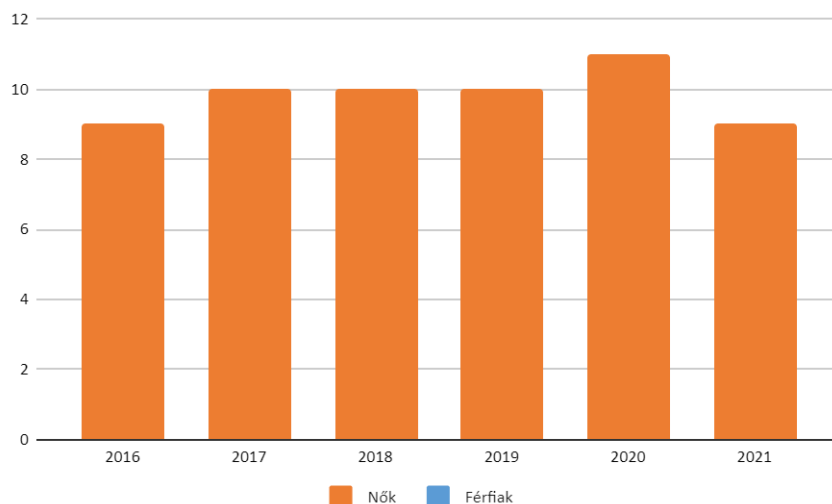
Életkoron alapuló ellátás nemek szerint

Öregési nyugdíjban részesülők nemek szerint

Özvegységi nyugdíjban részesülők nemek szerint

A 6.1. számú táblázat jól láttatja, hogy az idősebb korosztály nagyobb számban van jelen a településen, mint a 0-14 éves korúak, azaz a település előregedő. Az öregedési index jóval 100 felett van és fokozatosan növekszik, ami azt jelenti, hogy előregedő a település. Ez egyben azt is jelenti, hogy nagyobb figyelmet kell fordítani az idős lakókra.

A nyugdíjasok száma évről évre csökken, míg 2016-ban számuk 129 fő volt, addig 2021-ben már csak 109 főt mutat a táblázat. Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak és nők száma jelentős különbséget nem mutat. Özvegyi és szülői nyugdíjban csak nők részesülnek.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A településen élő idősebb korosztály munkaerőpiaci mutatói rávilágítanak arra, hogy milyen arányú a foglalkoztatottságuk, milyen szektorban dolgoznak, vagy hogy a már nyugdíjas személyek vállalnak-e munkát kereset-kiegészítésként.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	12	15	14	12	15	11
41-45 év	Fő	2	2	0	0	0	1
	%	16,67%	13,33%	0,00%	0,00%	0,00%	9,09%
46-50 év	Fő	3	2	0	0	0	0
	%	25,00%	13,33%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
51-55 év	Fő	0	0	1	1	2	0
	%	0,00%	0,00%	7,14%	8,33%	13,33%	0,00%

56-60 év	Fő	4	3	2	1	2	1
	%	33,33%	20,00%	14,29%	8,33%	13,33%	9,09%
61 éves, vagy afeletti	Fő	1	3	5	5	6	4
	%	8,33%	20,00%	35,71%	41,67%	40,00%	36,36%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 61 éves, vagy afeletti korosztályban a legnagyobb a nyilvántartott álláskeresők száma. 2. helyen vannak az 56-60 éves korosztályba tartozó munkanélküliek. E két korcsoport számára a legnehezebb az elhelyezkedés, ami előrevetíti az alacsonyabb nyugdíj összegét és a rászorultság növekedését.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a községekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A törvényi szabályozás eléggé megnehezíti az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatását. Amint az is, hogy kevés a munkahely és a fiatalok is nehezen, vagy sehogy sem jutnak munkához a településen. A község idős lakosságának felmérése 2017-ben megtörtént kérdőíves módszert alkalmazva. A kérdőívet 39 fő töltötte ki; a válaszadók életkora 61 és 94 év közötti. 58,97%-uk részt vesz a község rendezvényein, s 16-an jelölték be a „nem” -et erre a kérdésre. A válaszadók közül 10-en szoktak más településen rendezett programokon is részt venni (Árpádhalom, Fábiansebestyén, Derekegyháza, Kunszentmárton és Szentesen). A kérdőívet kitöltők közel fele-fele arányban vennének részt további idősek, nyugdíjasok részére szervezett helyi programokon.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. A szakirodalomból kiderül, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

Nem jellemző a településen.

6.3 A közzolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

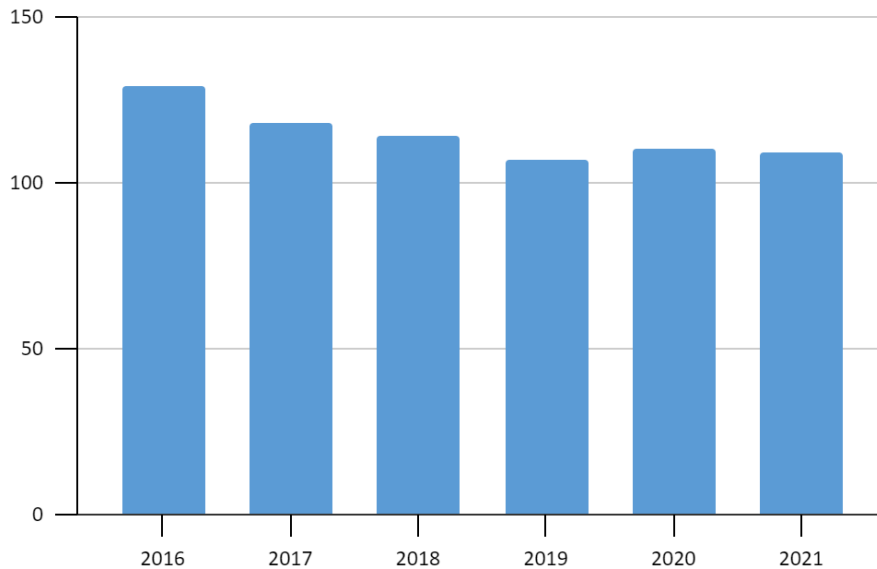
6.3. számú táblázat - Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2016	64	65	129
2017	56	62	118
2018	53	61	114
2019	51	56	107

2020	50	60	110
2021	50	59	109

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nyugdíjasok száma (fő)

Szentes Város Önkormányzata és Nagytőke Község Önkormányzata közös önkormányzati hivatalt tart fenn. A Szentesi Járási Hivatal Kormányablak buszos kitelepüléssel segíti a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Közösségi közlekedés tekintetében a vasúti közlekedés kiváló: egész nap szinte óránként járnak a vonatok, a menetidő 12 perc. Ezzel szemben 8 autóbuszjárat van Nagytőkéről Szentesre és minimum 45 perc a menetidő, mert Magyartésre is és némely járat Zalotára is bemegy, az út állapota pedig nagyon rossz.

A falugondnok nagy segítséget jelent a községben lakó idősek számára mind ügyintézés, mind közlekedés és az információhoz jutás tekintetében.

A szociális rászorultságtól függő pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló önkormányzati rendeletében van megfogalmazva a falugondnok feladata:

(1) Az alapszolgáltatási feladatok keretén belül a falugondnoki szolgálat együttműködve a szolgáltatásokat végző intézményekkel, segítséget nyújt a rászorulóknak, hogy képesek legyenek otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, vagy egészségi állapotukból, mentális állapotukból, vagy egyéb okokból származó problémáik megoldásában.

(2) A falugondnoki szolgálat keretében ellátandó alapszolgáltatási feladatok:

- a.) szociális információs szolgáltatás,
- b.) családsegítésben való közreműködés,
- c.) intézmények és az ellátott közötti kapcsolattartás elősegítése,
- d.) házi segítségnyújtásban való közreműködés,
- e.) jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban közreműködés.

(3) A szociális információs szolgáltatás keretén belül a falugondnok feladata az intézmények szolgáltatásainak a lakosok felé való közvetítése, tájékoztatás a szociális, gyermekvédelmi, egészségügyi, családtámogatási, munkaügyi és egyéb ellátások tekintetében.

(4) A falugondnok jelzéssel él a jegyző felé, ha olyan problémát észlel, ahol családgyógyászati segítségére van szükség, biztosítja a családgyógyászati eljuttatását az ellátotthoz, valamint segíti a házi segítségnyújtásban dolgozó házi gondozó nem szakmai jellegű tevékenységét (pl. bevásárlás, gyógyszerkiváltás stb.).

(5) A falugondnoki szolgálat biztosítja az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutást oly módon, hogy elszállítja az ellátottakat a házi orvosi, házi gyermekorvosi, szakellátási rendelésekre, a probléma súlyosságától függően értesíti a mentőszolgálatot, továbbá, ha igény van rá, biztosítja a különböző egészségügyi szűréseken való megjelenést.

(6) A falugondnoki szolgálat a következő szolgáltatásokat nyújtja:

a.) személyszállítási feladatok,

b.) ügyintézési feladatok,

(7) A szolgálat a személyszállítási feladatok között ellátja:

1. betegek házi orvosi rendelőbe, egészségügyi intézménybe történő szállítását,
2. kapcsolattartásra kötelezett munkanélküliek munkaügyi központba történő szállítását,
3. önkormányzat által szervezett hivatalos rendezvényekre történő szállítást.

(8) A falugondnok az ellátottaknak a különböző hivatali, vagy postai ügyintézésben is segítséget nyújt, elkíséri az ellátottakat a szükséges helyekre, vagy ha az ellátottak igénylik, személyesen intézkedik.

(9) A falugondnoki szolgálat működési területe Nagytőke község közigazgatási területe.

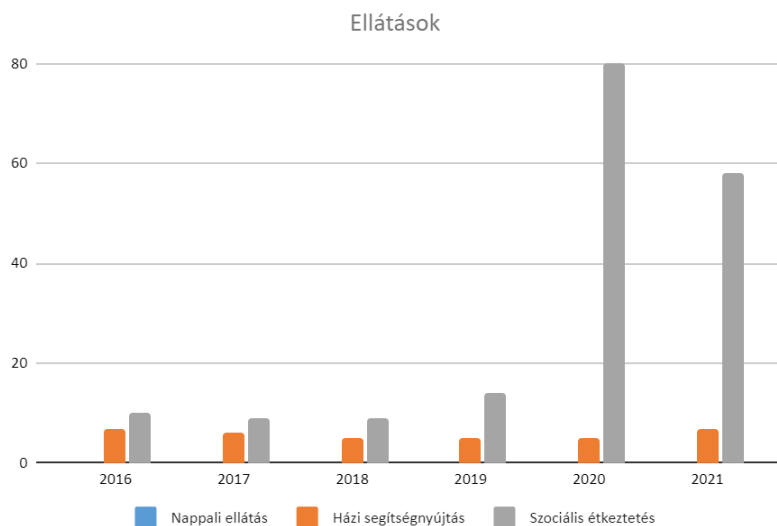
A Magyar Faluprogram keretében 2019-ben nyílt lehetőség új falugondnoki gépjármű beszerzésére; a támogatási összeg 10 000 000,- Ft volt.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	Házi segítségnyújtásban részesülők száma	Szociális étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	fő	fő
2016	82	0	7	10
2017	81	0	6	9
2018	78	0	5	9
2019	81	0	5	14
2020	80	0	5	80
2021	86	0	7	58

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő, következőkben felsorolt személyek részére:

- a) a 18 életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek
  - b) a 18. életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek
  - c) 3. életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek.
- Időskorúak nappali ellátása nincs a településen.

Bárki, aki idős kora, egészségügy állapota alapján rászorul igényelhet szociális étkeztést.

A házi segítségnyújtás keretében az otthon melegében, saját környezetében nyújtanak gondozást azoknak az idős személyeknek, akiknek megromlott egészségügyi állapota nem teszi lehetővé, hogy önmagukat önállóan ellássák.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Könyvtár és 2014-től művelődési ház áll a lakosság rendelkezésére. Mindkét helyszínen évről évre egyre több program valósul meg. Minden pályázati lehetőséggel élnek és sikeresen szereznek forrásokat.

c) idősek informatikai jártassága;

Az idősek informatikai jártassága és annak fejlesztésének igénye pár évvel ezelőtt fel lett mérve a kérdőívezés módszerével, amelynek eredménye szerint nincs igény a lakosok részéről ilyen irányú akár nem formális képzésre. A válaszadók 69,23%-a nem tartotta szükségesnek a számítógépes ismereteket. Személyesen vagy telefonon tartják a kapcsolatot családtagjaikkal. 2016-ban volt próbálkozás alapfokú számítógépes tanfolyam szervezésére, de kellő jelentkező hiányában meghiúsult. Az önkormányzat könyvtárában van lehetőség számítógép és internet használatra. A hivatal munkatársai is segítenek a lakosoknak.

d) a generációk közötti programok.

Az Önkormányzat és a településen működő egyetlen civil szervezet szervezésében megvalósuló programok zöme közösségfejlesztési célú, generációk közötti kapcsolatot erősítő rendezvények.

2021-ben kötött együttműködési megállapodást Nagytőke Község Önkormányzata a Nemzeti Művelődési Intézet NKft-vel hagyományőrző mézeskalácskészítő szakkör működtetésére. Ezen kívül évközbenei programjaikba helyet kapott pl. a kürtőskalács készítés is. Az ilyen rendezvények a hagyományőrzés, nemzeti identitás erősítése és közösségépítés mellett jó lehetőséget teremtenek a generációk közötti együttműködésre.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az adatgyűjtés célja, hogy a helyi önkormányzattól vagy helyi civil, állami vagy egyházi szervezettől információkat kapjunk kifejezetten az idősebb korosztályt megcélzó programok, speciális programok számáról. (pl. szociális támogatást nyújtó személyes szolgáltatások, életvitelt segítő támogatás, informatikai képzés, dalkör, nyugdíjasklub stb.) Ha az eredmények azt mutatják, hogy ezeknek a programoknak a száma alacsony, akkor olyan intézkedéseket kell hozni, melyek előmozdítják ezeknek a programoknak a beindítását amennyiben igény mutatkozik rá. 2017-ben kérdőíves igényfelmérés történt, azóta pedig a hivatal helyi dolgozójával, a közművelődési szakemberrel, a képviselőkkel és a falugondnokkal, stb. a személyes kapcsolat teszi lehetővé a folyamatos monitorozást.

Havi rendszerességgel működik a református imaház.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A Nagytőkén élő idősek életét, a szociális és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférését a falugondnok segíti. Egy fő házi orvos lát el szolgálatot a községben.

Az idősek informatikai jártassága ugyan alacsony, de nem igényelnek ilyen jellegű képzést. Ezzel szemben egyre több közszolgáltató használja ki az informatika adta lehetőségeket. Például közszolgáltatók hibabejelentői, szolgáltatási csomagok módosítása, átírások, stb.

Nincs a településen idősek nappali ellátását szolgáló intézmény. Szociális étkeztetés elérhető helyben, népkonyha nincs.

Korban a nyugdíjhoz közel álló korosztály adja a munkanélküliek felét, ami előrevetíti az alacsony nyugdíjat és ezáltal a szociális rászorultságot.

Az idősek nem felkészültek az újabb és újabb bűnözési módszerekre, ezért nagyon fontos, hogy ezekről rendszeresen tájékoztatást kapjanak. Az idős korosztályra jellemző, hogy gyermekeik elköltöznek, így magányossá és még kiszolgáltatottabbá válnak.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősek sokkal kiszolgáltatottabbak az újabb bűnözési módszerekkel szemben.	rendszeres tájékoztatás az újabb bűnesetekről és az ezek ellen való védekezésről; folyamatos kapcsolattartás és együttműködés szükséges

	védelmük érdekében az önkormányzat, a falugondok, a rendőrségi körzeti megbízott és a polgárőrség között
A nyugdíj előtt álló korosztály adja a munkanélküliek felét, ami előrevetíti az alacsony nyugdíjat, ezáltal a szociális rászorultságot.	az önkormányzati szociális támogatások mellett a pályázat útján elnyerhető támogatások kiaknázása
Az idősek informatikai jártassága alacsony, de nem igénylik a képzést, nem szeretnének fejlődni e téren. Mindeközben a közszolgáltatások tekintetében egyre inkább tért hódít a digitális ügyintézés.	A digitális ügyintézés segítése az önkormányzat munkatársai és a fiatalabb korosztály által.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikke szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Az Egyezmény alapelvei:

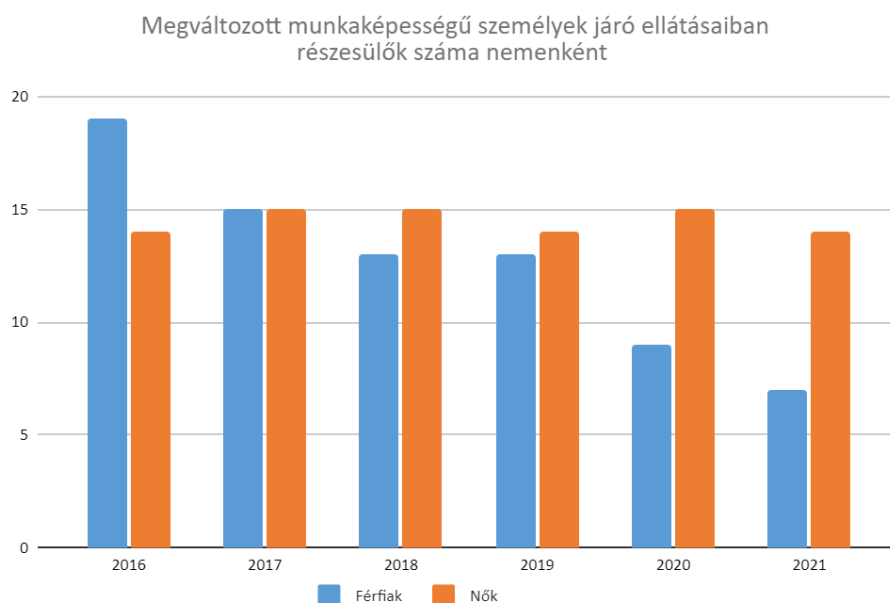
- a) a veleszületett méltóság, az egyéni autonómia tisztelete, beleértve a saját döntés meghozatalának szabadságát és a személyek függetlenségét;
- b) a hátrányos megkülönböztetéstől való mentesség;
- c) teljes és hatékony társadalmi részvétel és befogadás;
- d) a fogyatékosokkal élő személyek különbözőségének tisztelete és elfogadásuk az emberi sokszínűség, valamint az emberiség részeként;
- e) esélyegyenlőség;
- f) hozzáférhetőség;
- g) a nők és férfiak közötti egyenlőség;
- h) a fogyatékosokkal élő gyermekek formálódó képességeinek tisztelete, és a fogyatékosokkal élő gyermekek identitásuk megőrzéséhez fűződő jogának tiszteletben tartása.

7.1 A településen fogyatékosokkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2016	19	14	33
2017	15	15	30
2018	13	15	28
2019	13	14	27
2020	9	15	24
2021	7	14	21

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megváltozott munkaképességű személyeknek járó ellátásban részesülő férfiak és nők között jelentős eltérés nem mutatkozik. A 2020. évben van némi többlet a nők javára. A férfiak tekintetében számuk 2016 óta folyamatosan, lassan csökken, míg a nőknél ez nem mondható el.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Nincs fogyatékos személyek számára nappali ellátás Nagytőkén.

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható,

úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti. Fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérelje, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Szentesen néhány vállalkozás/vállalat lehetőséget biztosít megváltozott munkaképességűek foglalkoztatására. A településen számukra sem megoldott a foglalkoztatás.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Nincs ilyen lehetőség Nagytőkén.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az Önkormányzatnak nincs információja, ilyen irányú tapasztalata.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

☒ Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés

☒ Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon. Szentesen megtalálhatóak ezek a szolgáltatások, de Nagytőkén nincs ilyen jellegű tevékenység.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Nincsenek fogyatékkal élő személyek Nagytőkén.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

Nagytőkén 1 fő házi orvos van. A Szentesi Családsegítő Központ munkája a járásra, így Nagytőkére is kiterjed. Szolgáltatásaik között szerepel többek között a fogyatékos ügyi tanácsadás.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A közintézmények (önkormányzat, orvosi rendelő, művelődési ház, könyvtár) akadálymentesítése rámpával, illetve csengővel megoldott.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A művelődési házba kerekesszékekkel való bejutás rámpával megoldott, a kétszárnyú ajtók is segítik a bejutást, küszöbnélküliség megoldott.

Az óvoda épületének akadálymentesítésére pályázatot nyújtott be az önkormányzat 2015. évben, amely nem nyert. A 2016-ban benyújtott „Foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével” című, TOP-2.1.3-15-CS1-2016-00003 azonosítószámú pályázaton az óvoda és konyha épület energetikai korszerűsítésén túl eszközbeszerzésre, akadálymentesítésre került sor 20.000.000.- forint értékben.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Nagytőkén nincs olyan munkahely, ahol ez értelmezhető lenne.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közlekedési eszközök nem akadálymentesek.

f) fogyatékosokkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosokkal élő személyek nappali intézménye, stb.)

Nincs a településen ilyen helyi szolgáltatás.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft. a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, társadalmi integrációjának, valamint komplex rehabilitációjának elősegítése érdekében országos információs és koordinációs hálózatot alakított ki fogyatékos személyek és családjaik segítése érdekében. Szentesen 2018. 06. 15-én nyílt Információs és Koordinációs Pont (IKOP), melynek helyet a Szentesi Családsegítő Központ biztosította. Az IKOP tájékoztatást nyújtott fogyatékosokkal érintett személyek és/vagy hozzátartozóik számára közszolgáltatásokról, helyi szintű célspecifikus szolgáltatásokról, ellátási formákról, valamint intézményekről. Segítették a helyi szakemberekkel való kapcsolatfelvételt. Az IKOP projekt lezárult és csak a vármegyeszékhelyeken maradtak meg. Ennek ellenére a szolgáltatást a Szentesi Családsegítő Központ továbbra is biztosítja a hozzáférőknek.

7.4. Fogyatékosokkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nem releváns

7.5 A fogyatékossgal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nem releváns

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Nagyfőképpen jelenleg nem él mozgáskorlátozott vagy hallássérült, siket vagy látássérült személy. Azonban nem csak veleszületett fogyatékossg létezik. Életünk során akár betegség, akár baleset következtében azzá lehet válni, ezért fontos, hogy tájékozottak legyenek az emberek e témában. Tudják kihez fordulhatnak, a családtagok hogyan viszonyuljanak például egy hirtelen mozgáskorlátozottá vált hozzátartozójukhoz, hogyan és mennyire segítsenek neki. Nemzetközi tanulmányok azt bizonyítják, hogy a gyermekek sokkal elfogadóbbak és nyitottabbak a fogyatékossggal szemben, ezért fontos, hogy minél korábban találkozzanak ezzel a témával életkoruknak megfelelően a társadalmi integráció érdekében, hogy kialakuljon bennük az elfogadás és a "jól segítés tudománya". A gyermekek kihatással tudnak lenni szüleikre, családjukra e tekintetben.

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a lakosság társadalmi integrációt elősegítő attitűdjének kialakítása és fejlesztése szükséges	iskolai rendszeres, életkornak megfelelő érzékenyítés a fiatal korosztályban
a helybeliek tudása a fogyatékossgról nem kielégítő	a fogyatékossgügyi tanácsadás működtetése

A jó közbiztonság megtartása az egész település érdeke. Sajnos nincs állandó rendőri jelenlét, miközben egyre több, újfajta bűnelkövetési módszerek bukkannak fel, amely ellen felkészületlenek a lakosok.

A kisgyermeket nevelő családok számára nincs a településen bölcsőde, csak óvodába járhatnak helyben a gyermekek. A szülőknek nehéz összehangolni a munkaidő beosztást + az utazási időt a gyermek napi rutinjával. Ez még nehezebbé válik a szünidők alatt. Az aktív időskor érdekében fontos az elmagányosodás elleni elfoglaltság, a társas kapcsolatok fenntartása, bővítése. A több generációs programok szervezése közelebb hozhatja a fiatalabb és az idősebb korosztályt: az időseknek adott a több szabadidő, a türelem és a nagyobb odafigyelés a fiatalokhoz és egy gyermek fejlődésében is meghatározó az idősebb generációval való kapcsolata

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs állandó rendőri jelenlét, miközben újfajta bűnelkövetési módszerek bukkannak fel.	A helyi polgárőrség megtartása, fenntartása, fejlesztése a pályázati lehetőségek által, valamint rendszeres lakossági tájékoztatások a

	hagyománnyá vált évenként megtartásra kerülő rendezvényekhez, eseményekhez kapcsolódva.
A kisgyermekes családoknak segítségre van szüksége a gyermekek hasznos idő eltöltésében főleg a hosszabb szünetek ideje alatt; az időseknek pedig több társasági létre van szüksége az elmagányosodás elkerülése érdekében	Többgenerációs programok szervezése főleg az iskolai szünetek alatt a fiatalabb és az idősebb generáció egymáshoz közelebb hozása érdekében.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma)

A településen egyetlen civil szervezet működik az Élhető Vidékért Egyesület, amely nagyon jó kapcsolatot ápol az Önkormányzattal és más szervezetekkel. Ezáltal több közös program is megvalósult az elmúlt évek alatt. Az egyesület tagjai önkéntes alapon végzik tevékenységüket.

Több egyházzal is jó az együttműködés a településen. Ezen együttműködések többnyire rászorulóknak segítségére, adományosztásra terjed ki.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása

A Szentesi Felsőpárti Református Egyházközséghez tartozik a nagytőkei gyülekezet is. Havonta református imaház működik, valamint ételkészítés és ruha adományokkal segítik a rászorulókat. Az egyház lelkesítője jó kapcsolatot ápol a falu vezetőivel is.

Az Élhető Vidékért Egyesület más városok civil szervezeteivel is épített ki kapcsolatot. Ezáltal valósulhatott meg nagytőkei fiatalok óbudai és óbudai fiatalok nagytőkei táboroztatása.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása

Szentés és Nagytőke közös önkormányzati hivatalt működtet. A Szentés járáshoz tartozó községekkel is jó partnerséget alakított ki. Évente részt vesznek egymás rendezvényein, falunapjain.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége nem releváns

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

2018-tól először informálisan, majd 2020-tól bejegyzett civil szervezetként működik az Élhető Vidékért Egyesület a településen. Tevékenységüket önkéntes alapon végzik. Először 2018 karácsonyán szerveztek cipősdoboz-akciót, majd ruhák, adományok szervezésében is részt vettek, de egy nehéz szociális körülmények között élő özvegy nénit is tudtak fél évig támogatni. Nyári szünetben egy nehéz sorsban élő gyermek étkeztetését is biztosították, de az egyéni segítségek mellett a közösségépítést is fontosnak tartják. Ezt nem csak helyi szinten tartják fontosnak, ezért partnerségre törekcszenek nagyobb városok civil szervezeteivel is, és keresik azokat a

lehetőségeket, ahol ők is adhatnak. 2019-ben a budapesti Háromhegyek Közhasznú Egyesülettel közösen sikerült egy kéthetes ingyenes cseretáborozást szervezni nagytőkei és óbudai gyermekek részére.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

Nagytőkén nincs olyan for-profit szereplő, amely részt tudna vállalni a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába

Nemzetiségi önkormányzat nincs Nagytőkén. A helyzetelemzésben nevesített intézmények és szervezetek bevonásra kerültek, velük a kapcsolattartás rendszeres, legtöbb esetben napi szintű.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Nagytőke Község Önkormányzata a jogszabályi előírásoknak eleget téve működtet HEP Fórumot, melyek alkalmasak a visszacsatolásra is. Az észrevételek beépítésre kerülnek a HEP-be.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> - a tartós munkanélküliek aránya magas - a mezőgazdaságból élők versenyképességének megőrzése, növelése szükséges 	<ul style="list-style-type: none"> - munkaerő-piaci programok, pályázati lehetőségek - a mezőgazdasági pályázati lehetőségek ismertetése és kihasználásának elősegítése; képzési/átképzési lehetőségek felkutatása, szervezése
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> - nagyon alacsony az óvodai létszám, ami veszélyezteti az óvoda fennmaradását - 2023. július 1-től a védőnőnek nem az önkormányzat a munkáltatója, aki fontos tagja a jelzőrendszernek - a gyerekek nagyon korán "elkerülnek" a településről, ezáltal nehezebb velük a kapcsolattartás 	<ul style="list-style-type: none"> - a helyi óvodai nevelés-oktatás népszerűsítése, előnyeinek megismertetése - a polgármesternek a jelzőrendszer tagjaival való kapcsolattartás erősítése és éves tanácskozásokon való részvétel, kapcsolatfelvétel és -tartás a járási szintű Család- és Gyermejjóléti Központtal - helyi identitás erősítő programok szervezése főleg a szünidőkben és az ünnepekhez kapcsolódóan
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> - az idősek sokkal kiszolgáltatottabbak az újabb bűnözési módszerekkel szemben - a nyugdíj előtt álló korosztály adja a munkanélküliek felét, ami előrevetíti az alacsony nyugdíjat, ezáltal a szociális rászorultságot - az idősek informatikai jártassága alacsony 	<ul style="list-style-type: none"> - rendszeres tájékoztatás és folyamatos együttműködések - szociális támogatások és pályázati lehetőségek - a digitális ügyintézés segítése az önkormányzat munkatársai és a fiatalabb korosztály által.
Nők	<ul style="list-style-type: none"> - a nők nem elég tájékozottak a munkahelyi diszkrimináció és a családon belüli erőszak témákban - az erőszak áldozatává válás kockázata magas a nők körében 	<ul style="list-style-type: none"> - közösségi programokon ismeretátadás és segítségnyújtás - tájékoztatás, segítő szervezetek elérhetőségeinek közzététele az önkormányzatnál

Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> - a lakosság társadalmi integrációt elősegítő attitűdjének kialakítása és fejlesztése szükséges - A helybeliek tudása a fogyatékosokról nem kielégítő 	<ul style="list-style-type: none"> - iskolai rendszeres, életkornak megfelelő érzékenyítés a fiatal korosztályban - a fogyatékosügy tanácsadás működtetése
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	<ul style="list-style-type: none"> - nincs állandó rendőri jelenlét, miközben újfajta bűnelkövetési módszerek bukkanak fel - kisgyermekes családok-idősek kapcsolata 	<ul style="list-style-type: none"> - A helyi polgárőrség megtartása, rendszeres lakossági tájékoztatások - többgenerációs programok

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák -amennyiben élnének a községben - megtalálják a helyüket a helyi társadalomban és aktív résztvevőkké válnak.

Fontos számunkra a mélyszegénységben élők magasabb foglalkoztatásának elérése, amely csökkentheti az élethelyzetből adódó hátrányokat. A szociális juttatásokhoz való hozzáférés biztosított.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek közoktatási szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek értékeire. Biztosítjuk a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Lehetőséget és segítséget nyújtunk az érdekképviseletre.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenjogúsághoz fűződő jogok elismerését, a nők elleni erőszak elutasítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életminőségének emelésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1	Infóké(s)z	Nincs állandó rendőri jelenlét, miközben újfajta bűnelkövetési módok bukkannak fel	naprakész tájékoztatás témában	Gazdasági Program	Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia	A helyi polgárőrség megtartása, rendszeres lakossági tájékoztatások	polgármester, helyi polgárőrség	2028.12.30.	polgárőr szolgálatok száma, arról jelentés, éves beszámoló, körzeti megbízott beszámolója, rendőrségi bűnmegelőzési előadó tájékoztatójának adatai	az önkormányzat saját költségvetéséből biztosítja a helyiséget a tájékoztatók megtartásához	a polgárőrség, rendőrség, önkormányzat éves költségvetése	nem releváns
2	GenerAktív	A kisgyermekes családoknak segítségére van szüksége a gyermekek hasznos eltöltésében főleg hosszabb szünetek idején; az időseknek pedig több társasági szüksége elmagányosodás elkerülése érdekében	többgenerációs programok szervezése főleg iskolai szünetek alatt a fiatalabb és az idősebb generációk egymáshoz közelebb hozása érdekében	Gazdasági Program	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia; Idősügyi Nemzeti Stratégia	többgenerációs programok szervezése főként az iskolai szünetek alatt	polgármester, közművelődési szakember	2028.12.30.	rendezvények száma, fotódokumentáció, közösségi média megjelenések pályázati dokumentáció	önkormányzat saját és lehetőség szerint pályázati forrásból biztosítja az anyagi, személyi, tárgyi feltételeket	önkormányzat éves költségvetése, NMI éves költségvetése, pályázatai	nem releváns

3													
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége													
1	Kilépő	A tartós munkanélküliek aránya magas	a tartós munkanélküliek számának csökkentése	költségvetési rendelet	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	munkaerő-piaci programok, pályázati lehetőségek	polgármester,	2028.12.30.	A munkaerő-piaci programokonköz foglalkoztatásban résztvevők száma	tartós munkanélküliek, közfoglalkoztatási program-vezető, pályázati forrás	országos közfoglalkoztatási programok, Mo. központi költségvetése	nem releváns	
2	Gazda(g)ság	A mezőgazdaságból élők versenyképességének megőrzése, növelése szükséges	a helyi mezőgazdaságba dolgozók megélhetésének segítése	Gazdasági Program	Magyarország Élelmiszergazdasági Programja 2017-2050	a mezőgazdasági pályázati lehetőségek ismertetése és kihasználásának elősegítése; képzési/ átképzési lehetőségek felkutatása, szervezése	polgármester, közművelődési szakember	2028.12.30.	képzések és képzéseken; tájékoztatókon megjelentek száma	közösségi szintér, képzést szervező közművelődési szakember	Élelmiszergazdasági Program, Mo központi költségvetése	nem releváns	
II. A gyermekek esélyegyenlősége													
1	Mocorgó	Nagyon alacsony a helyi óvodába beíratott gyermekek száma, ami veszélyezteti az óvoda fennmaradását	az óvoda fennmaradása érdekében a helyi óvodai nevelés-nyújtó oktatás népszerűsítése, előnyeinek megismertetése	a pénzügyi és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról szóló rendelet	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia; NIT	Nyílt napok, családi kézműveskedések aktív részvétel a községi programokon	polgármester, óvoda-pedagógus	2028.12.30.	rendezvények száma, óvodai létszámadatok	óvónők, gyerekek, rendezvények, melyek finanszírozása az intézmény, az önkormányzat, esetleg pályázatból finanszírozott	a pénzügyi és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról szóló rendelet; szoc. tv.	nem releváns	
2	Kéz a kézben	2023. július 1-től	a	a pénzügyi és a	„Legyen jobb a	A	polgár-	2028.12.30.	tanácskozások	a helyiséget	a pénzügyi és a	nem releváns	

		védőnőnek nem az önkormányzat munkáltatója, aki fontos tagja a jelzőrendszernek.	gyermek a fejlődésének fontos kiegészítője, szükség esetén segítségnyújtás	személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapeljárásokról szóló rendelet	gyermeknek” Nemzeti Stratégia; NIT	polgármesternek a jelzőrendszer tagjaival való kapcsolattartás erősítése és éves tanácskozásokon való részvétel, kapcsolatfelvétel és -tartás a Család- és Gyermekjóléti Központtal	mester,		száma, jelenléti ív, feljegyzés	a tanácskozás okhoz, megbeszélésekhez mind az önkormányzat, mind a CSGYK biztosítania tudja	személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapeljárásokról szóló rendelet; szoc. tv.	
3	Gyökerek szárnyak	és A gyerekek már 6 éves koruktól más településre járnak iskolába, azaz nagyon korán “elkerülnek” településről, nehezebb velük a kapcsolattartás	a gyerekekkel való kapcsolattartás és a helyi kötődés kialakítása, mélyítése	közművelődési rendelet; költségvetési rendelet	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia; NIT	helyi identitás erősítő programok szervezése főleg a szünetekben és az ünnepekhez kapcsolódóan	polgármester, közművelődési szakember	2028.12.30.	rendezvények száma, meghívó, fotódokumentáció	pályázati forrás, önkormányzati költségvetés; közösségi szakember	Mo. központi költségvetése, NMI pályázatai	nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Ön-kép-ző	A nők nem elég tájékozottak sem munkahelyi diszkrimináció, sem családon belüli erőszak terén, de a lakosság sem tudja, mit tehet, hogyan segíthet jól	közösségi programokon ismeretátadás és segítségnyújtás	Gazdasági Program	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Közösségi programokon ismeretátadás, szükség esetén segítségnyújtás	polgármester, közművelődési szakember	2028.12.30.	közösségi programok száma, plakátok, fotódokumentáció	kül- és beltéri közösségi szintek, önkormányzati költségvetés, pályázati forrás	Mo. központi költségvetése, NMI és egyéb pályázatok	nem releváns
2	Elérhető	Az erőszak áldozatává válás kockázata magas a nők körében	tájékoztatás, segítő szervezetek elérhetőségeinek közzététele az önkormányzatnál	Gazdasági Program	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Folyamatosan elérhető tájékoztató anyagok, az Áldozatsegítő Szolgálat és krízis esetben igénybe vehető szolgáltatásokról szóló információk és	polgármester,	2028.12.30.	tájékoztató anyagok, fotó,	nyomtató, papír, önkormányzati költségvetésből	önkormányzat és partnereinek költségvetése	nem releváns

							elérhetőségek kihelyezése						
IV. Az idősök esélyegyenlősége													
1	Bűn Ellenfél	Az idősök sokkal kiszolgáltatottabbak az újabb bűnözési módszerekkel szemben	rendszeres tájékoztatás és folyamatos együttműködések	a pénzügyi és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról szóló rendelet	Idősügyi Stratégia	Nemzeti	rendszeres tájékoztatás az újabb bűnesetekről és az ezek ellen való védekezésről; folyamatos kapcsolattartás és együttműködés az önkormányzat, a falugondnok, a rendőrségi körzeti megbízott és a polgárőrség között	polgár- mester,	2028.12.30.	rendőrségi, falugondnoki éves beszámoló, a polgárőrség éves jelentése, járás közbiztonsági forum évente legalább egyszer	Személyi feltételeket az érintettek munkáltatói biztosítják,a z önkormányz at saját költsgveté séből biztosítja az egyéb feltételeket	a közbiztonságért felelős szervek működését Mo. központi költsgvetése biztosítja	nem releváns
2	Jobb életért	A nyugdíj előtt álló korosztály adja a munkanélküliek felét, ami előrevetíti az alacsony nyugdíjat, ezáltal a szociális rászorultságot	szociális támogatásokkal és pályázati lehetőségekkel életkörülményeik javítása	a pénzügyi és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról szóló rendelet	Idősügyi Stratégia	Nemzeti	a szociális támogatások szem előtt tartása, az érintett lakosság tájékoztatása, a pályázati lehetőségek kiaknázása	polgár- mester,	2028.12.30.	szociális támogatások száma és összege évente, szociális pályázati dokumentáció	az önkormányz at biztosítja e tevékenysé ghez a helyiséget és a tárgyi, személyi feltételeket	a pénzügyi és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról szóló rendelet; szoc. tv.	nem releváns
3	Okos Nagyi	Az idősök informatikai jártassága alacsony, de nem igénylik a képzést, nem szeretnék fejldni e téren. Mindeközben a közszolgáltatások	a digitális ügyintézés segítése az önkormányzat munkatársai és a fiatalabb	a pénzügyi és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról szóló	Idősügyi Stratégia	Nemzeti	a digitális ügyintézés segítése az önkormányzat munkatársai és a fiatalabb		2028.12.30.	számítástechnika i eszközök száma, elérhetősége, személyi feltétel biztosítása	az önkormányz at biztosítja e tevékenysé ghez a helyiséget	önkormányzati költsgvetés	nem releváns

		tekintetében egyre inkább tér a digitális ügyintézés.	korosztály által	rendelet		korosztály által			folyamatosan	és a tárgyi, személyi feltételeket		
V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége												
1	OFI	A lakosság társadalmi integrációt elősegítő attitűdjének kialakítása és fejlesztése szükséges	iskolai rendszeres, életkornak megfelelő érzékenyítés a fiatal korosztályban	Gazdasági Program	Országos Fogyatékossgügyi Program	iskolai érzékenyítés	esélyegyenlőségi referens	2028.12.30	évente legalább 1 alkalom, résztvevők száma	az oktatási intézmény, illetve az önkormányzat biztosítja a helyiséget, továbbá a szükséges szemléltető eszközöket	az önkormányzat éves költségvetése	nem releváns
2		A helybeliek tudása a fogyatékossgról nem kielégítő	fogyatékos személyek vagy hozzátartozóik szakszerű segítése	Gazdasági Program	Országos Fogyatékossgügyi Program	fogyatékossgügyi tanácsadás	polgármester,	2028.12.30	kapcsolattartás a Szentesi Családsegítő Központtal, éves tanácskozás időpontja, jelenléti ív, feljegyzés	az önkormányzat szükség esetén a helyiséget, a Családsegítő Központ a tárgyi és személyi feltételeket biztosítja	az önkormányzat és a Családsegítő Központ éves költségvetése	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletesen leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

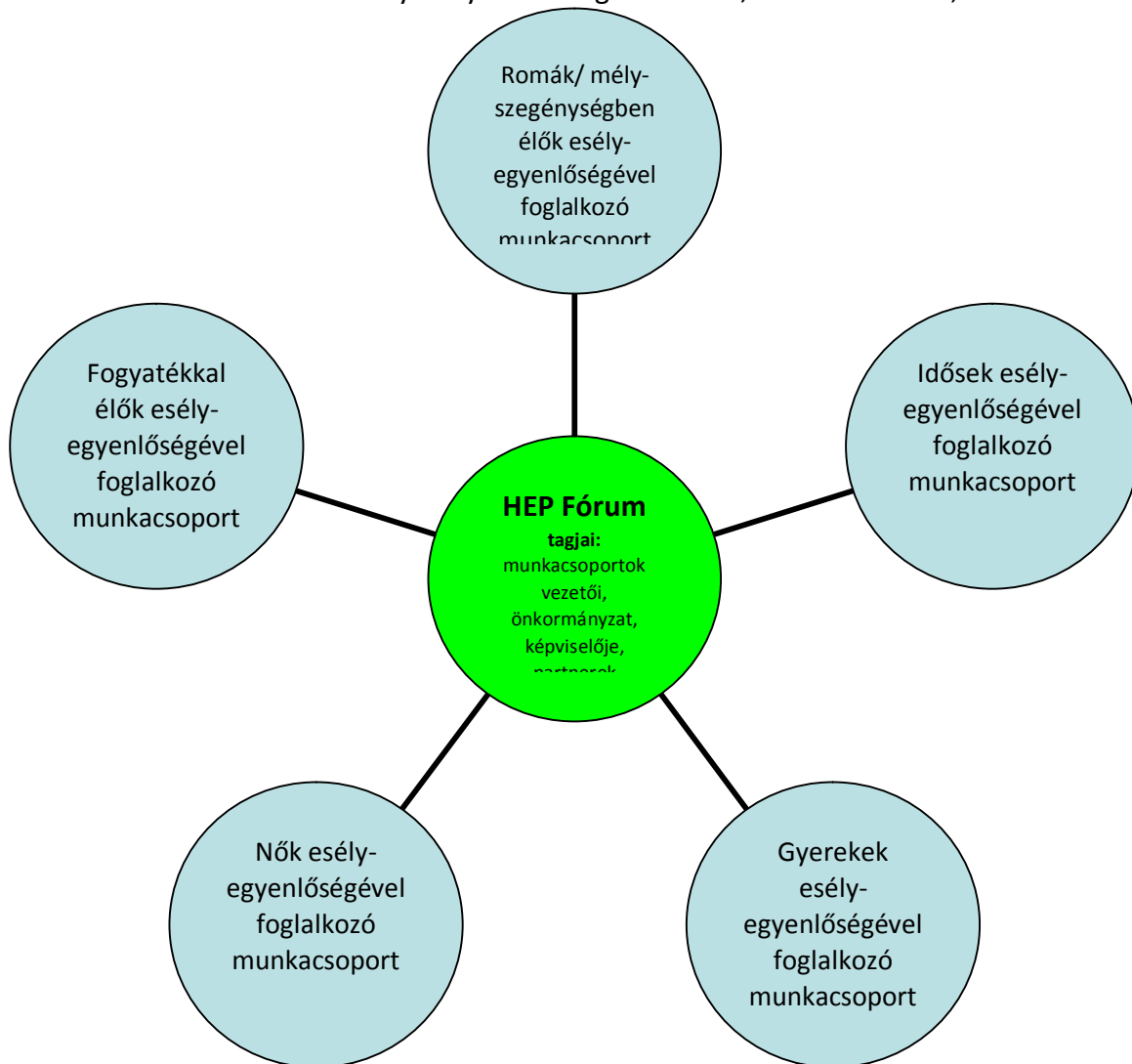
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között hatékonyabb együttműködés alakulhat ki, a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,

- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása,
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre,
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása,
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az

esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Nagytőke község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Nagytőke Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ..... számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő- testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum

Aláírás

A KÉPVISELŐ-TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA